Dosarul nr. 4-1re-1/2019

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

D E C I Z I E

21 februarie 2019 *mun. Chişinău*

Colegiul penal al Curţii Supreme de Justiţie, în următoarea componenţă:

Preşedinte Timofti Vladimir
Judecători Cobzac Elena
Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion
Toma Nadejda
Ţurcan Anatolie
Boico Victor

judecând, în lipsa părţilor, recursurile în anulare, declarate de către avocatul Frecăuțanu Iuri în numele condamnatului Gligor Alexei și de către avocatul Mazur Svetlana în numele condamnatului Bulgac Valeriu, prin care se solicită casarea deciziilor Colegiului penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie din 05 decembrie 2017 şi Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017, în cauza penală în privinţa lui

Gligor Alexei Xxxxx, *născut la xxxxx, originar din s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, domiciliat în or. Xxxxx, str. Xxxxx*

şi

Bulgac Valeriu Xxxxx, *născut la xxxxx, originar din s. Xxxxx r-nul Xxxxx, domiciliat mun. Xxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță: 03.11.2011 – 26.06.2012,*

2. *instanţa de apel: 13.08.2012 – 28.03.2014,*
28.11.2014 – 26.06.2017,

3. *instanţa de recurs ordinar: 27.06.2014 -28.10.2014;*
06.09.2017 – 05.12.2017;

4. *instanţa de recurs în anulare: 13.03.2018-19.04.2018*
07.06.2018 – 21.02.2019.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Fălești din 26 iunie 2012, au fost achitaţi, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor:

- Gligor Alexei Xxxxx, de învinuirea adusă în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d), art. 329 alin. (1) și art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal;

- Bulgac Valeriu Xxxxx, de învinuirea adusă în baza art. 190 alin. (5) și art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Gligor A. a fost învinuit de faptul că, activând în calitate de președinte a r-lui Fălești, conform deciziei Consiliului raional Fălești nr. 01/2 din 12.06.2013, până în luna decembrie 2007, fiind persoană cu înaltă funcție de răspundere, responsabilă de gestionarea bunurilor domeniului public a raionului și conform deciziei nr. 02/27 din 13.05.2004 a aceluiași consiliu, fiind abilitat la funcția deținută cu dreptul de arendare a bunurilor imobile, proprietate a r-nului Fălești, ştiind cu certitudine că filiala Făleşti a Partidului Comunist al Republicii Moldova, foloseşte încăperi în incinta Școlii muzicale din or. Fălești cu suprafață de 79,4m^2, fără stabilirea și perceperea plăților de folosință, în lipsa procedurii de licitaţie publică, contractului de locaţiune şi deciziei autorităţii publice locale, neîndeplinindu-şi corespunzător obligațiile sale de serviciu, ca rezultat al unei atitudini neglijente față de ele, nu a întreprins acţiuni ce intră în obligaţiunile sale de serviciu, legate de înlăturarea şi curmarea acestor acţiuni ilegale, cu sesizarea organelor de drept, în scopul asigurării respectării legislaţiei în vigoare. Astfel, conform prevederilor art. 60 alin. (1) lit. c) al Legii privind administraţia publică locală nr. 123-XV din 18.03.2003 şi art. 53 alin. (1) lit. b) al Legii privind administraţia publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, a admis în continuare folosirea ilegală, în perioada vizată de timp de către filiala Făleşti a Partidului Comunist RM, a încăperilor menţionate cu suprafaţa de 79,4 m^2, cauzând bugetului autorităţii publice locale un prejudiciu în sumă totală de 98 251,94 lei.

Prin acțiunile sale Gligor A. a încălcat prevederile Legii privind administrația publică locală nr. 123-XV din 18.03.2003, art. 84, conform căruia: „(2) Consiliile locale decid ca bunurile ce aparțin domeniului public de interes local să fie date în administrare întreprinderilor municipale și instituțiilor publice, să fie concesionate, închiriate sau arendate, alin. (3) înstrăinarea, concesionarea, arenda și locațiunea, cu excepția locațiunii imobilelor de locuit, se fac prin licitație publică, organizată în condițiile legii", prevederile Legii privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006, art. 77, conform căruia „(4) Înstrăinarea bunurilor domeniului privat al satului, comunei, orașului, municipiului, raionului, schimburile de terenuri, delimitarea, partajul sau trecerea bunurilor dintr-un domeniu în altul, renunțarea la drepturi sau recunoașterea de drepturi şi obligații se fac prin decizie a consiliului local sau raional, în temeiul expertizei. (5) Înstrăinarea, concesionarea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale se fac prin licitație publică, organizată în condițiile legii, cu excepția cazurilor stabilite expres prin lege.

Acțiunile lui Gligor A. au fost calificate în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, cu următoarele semne de calificare: *îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană cu funcție de răspundere a obligațiunilor de serviciu, ca rezultat a unei atitudini neglijente față de ele, fapt ce a cauzat bugetului public daune în proporții mari.*

Tot el, a fost învinuit de faptul că exercitând funcția de Președinte al r-lui Fălești şi în baza Deciziei Consiliului raional Făleşti nr. 01/2 din 12.06.2003, fiindu-i atribuită funcția de ordonator principal de credite al raionului, conform prevederilor art. 60 alin. (2) lit. c) al Legii privind administrația publică locală din 18.03.2003, fiind persoană cu înaltă funcție de răspundere, a depășit în mod vădit limitele atribuțiilor acordate prin lege, cauzând urmări grave exprimate prin pricinuirea daunelor materiale în proporții deosebit de mari intereselor publice şi a confecționat, deținut şi folosit documente oficiale false, în următoarele circumstanțe:

La 11 septembrie 2006, Consiliul raional Făleşti a încheiat cu „Samotlor-Gaz" SRL, contractul de antrepriză nr. 76, cu privire la construirea obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut, a orașului Făleşti". Conform clauzelor contractuale, „Samotlor-Gaz" SRL se obliga să execute lucrările de construcție a obiectului nominalizat în decurs de 16 luni de zile, iar beneficiarul urma să achite pentru lucrările efectuate suma de 31 746 621 lei. În continuare, conform ordinului de plată nr. 493 din 10.10.2006, beneficiarul, Consiliul raional Făleşti a transferat antreprenorului „Samotlor-Gaz" SRL suma de 1 800 000 lei, conform ordinului de plată nr. 514 din 18.10.2010, a fost transferată suma de 750 000 lei şi conform ordinului de plată nr. 706 din 29.12.2006 a fost transferată suma de 1 680 000 lei, în calitate de plată prealabilă pentru lucrările de construcție a obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut", conform contractului nr. 76 din 11.09.2006.

La finele lunii decembrie 2006, Gligor Alexei de comun acord şi împreună cu Bulgac Valeriu au falsificat procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate şi recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006 în valoare de 4 230 000 lei, privind instalarea la construcția obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut a or. Făleşti", a utilajului de tratare a apei potabile de model „Boncom", în care au introdus date false precum că utilajul respectiv a fost instalat, însă acest lucru în realitate nu a fost făcut.

Astfel, potrivit raportului de expertiză nr. 3068 din 13.01.2009 şi nr. 900 din 13.04.2009 şi cercetării la fața locului, s-a constatat, că utilajul „Boncom" în sumă de 4 230 000 lei, la obiectul „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Făleşti", nu a fost instalat.

Acțiunile lui Gligor Alexei au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, adică, *„confecționarea, deținerea, şi folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, ale unor instituții, indiferent de tipul de proprietate şi forma juridică de organizare, de către două sau mai multe persoane, soldate cu daune în proporții mari intereselor publice".*

Tot el, contrar pct. 6.9 al anexei nr. 3 a contractului de antrepriză din 11 septembrie 2006, potrivit căruia la terminarea lucrărilor, în baza notificării antreprenorului general despre terminarea lucrărilor, beneficiarul convoacă comisia de recepție, iar comisia va constata realizarea lucrărilor în

conformitate cu documentația de execuție, președintele r-lui Fălești, Gligor Alexei, fiind conștient de faptul că, nu a fost convocată comisia de recepție pentru verificarea lucrărilor executate şi recapitularea cheltuielilor, conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006 şi recapitulare a cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, știind cu certitudine că utilajul de model „Boncom" nu este procurat şi nici instalat de antreprenor, depășindu-şi în mod vădit drepturile şi atribuțiile de serviciu, a semnat procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006 şi recapitulare a cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, care conțineau date denaturate, potrivit căruia au fost recepționate lucrări de instalare a utilajului de tratare a apei potabile de model „Boncom", în sumă de 4 230 000 lei.

Ulterior, la 02.01.2007, Bulgac Valeriu a perfectat factura fiscală cu seria XX, nr. xxxxx şi a remis-o în adresa Consiliului raional Fălești, conform căreia „Samotlor-Gaz" SRL a efectuat lucrări la construcția obiectului „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Fălești", şi anume instalarea utilajului de tratare a apei potabile de model „Boncom", în sumă de 4 230 000 lei.

Acțiunile lui Gligor A. de către organul de urmărire penală au fost calificate în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, adică, „*săvârșirea de către o persoană cu înaltă funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor şi atribuțiilor acordate prin lege, soldate cu urmări grave intereselor publice exprimate prin pricinuirea daunelor materiale în proporții deosebit de mari*".

La fel, prima instanță a constatat că prin ordonanța din 20 iunie 2012 de modificare a învinuirii, **Bulgac Valeriu** a fost învinuit de faptul că, activând în calitate de director al „Samotlor-Gaz" SRL, având scopul de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, prin înșelăciune şi abuz de încredere a însușit mijloace bănești în proporții deosebit de mari şi a confecționat, deținut şi folosit documente oficiale false, în următoarele circumstanțe:

La 11 septembrie 2006, „Samotlor-Gaz" SRL în persoana managerului Bulgac Valeriu, pentru realizarea scopului criminal de a însuși mijloace bănești din bugetul de stat, a încheiat cu Consiliului raional Fălești, contractul nr. 76, cu privire la construirea obiectului „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a orașului Fălești". Conform clauzelor contractuale, „Samotlor-Gaz" SRL se obliga să execute lucrările de construcție a obiectului nominalizat, în decurs de 16 luni, iar beneficiarul urma să achite pentru lucrările efectuate suma de 31 746 621 lei.

În continuare, conform ordinului de plată nr. 493 din 10.10.2006, beneficiarul - Consiliul raional Fălești a transferat antreprenorului „Samotlor-Gaz" SRL suma de 1 800 000 lei, conform ordinului de plată nr. 514 din 18.10.2010, a fost transferată suma de 750 000 lei, conform ordinului de plată nr. 706 din 29.12.2006 şi suma de 1 680 000 lei, în calitate de plată prealabilă

pentru lucrările de construcție a obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut a or. Făleşti", conform contractului nr. 76 din 11.09.2006.

La finele lunii decembrie 2006, Bulgac Valeriu, urmărind scopul de a însuși mijloacele financiare a Consiliului raional Făleşti, acționând conform unui plan bine determinat, de însușire a mijloacelor financiare a Consiliului raional Făleşti, prin înșelăciune şi abuz de încredere, de comun acord şi împreună cu Gligor Alexei, care exercita funcţia de Președinte al r-ului Făleşti, au falsificat procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate şi recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, în valoare de 4 230 000 lei, privind instalarea la construcția obiectului „*Alimentarea cu apă din râul Prut a or. Făleşti*", a utilajului de tratare a apei potabile de model „Boncom", în care au introdus date false precum că utilajul respectiv a fost instalat, însă acest lucru în realitate nu a fost făcut.

Ulterior, la 02.01.2007, Bulgac Valeriu a perfectat factura fiscală cu seria XX, nr. xxxxx şi a remis-o în adresa Consiliului raional Făleşti, conform căreia „Samotlor-Gaz" SRL, a efectuat lucrări la construcția obiectului „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Făleşti", şi anume a instalat utilajul de tratare a apei potabile de model „Boncom", în sumă de 4 230 000 lei. Potrivit raportului de expertiză nr. 3068 din 13.01.2009 şi nr. 900 din 13.04.2009, s-a constatat că utilajul „Boncom" în sumă de 4 230 000 lei, la obiectul „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Făleşti", nu a fost instalat, iar cheltuielile suportate de „Samotlor-Gaz" SRL, la efectuarea lucrărilor de construcție la obiectul „Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Făleşti" au fost majorate cu suma de 205 299,70 lei, astfel fiind cauzat un prejudiciu material Consiliului raional Făleşti, în sumă de 4 435 299,70 lei.

Acțiunile lui Bulgac Valeriu au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari* şi art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, *adică, confecționarea, deținerea, şi folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, ale unor instituții, indiferent de tipul de proprietate şi forma juridică de organizare*.

Tot el, la 14.11.2006 a încheiat cu Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM, contractul cu privire la executarea lucrărilor de montare a sistemului de aprovizionare autonomă cu energie termică şi electrică a clădirii Președinției RM. Conform clauzelor contractuale, „Samotlor-Gaz" SRL s-a obligat să execute lucrările de construcții-montaj a sistemului de aprovizionare cu energie termică şi electrică a clădirii Președinției RM, cu sediul în mun. Chişinău, Piața Marii Adunări Naționale nr. 1, în termen de o lună de zile, iar beneficiarul urma să achite pentru lucrările efectuate bani în suma de 229 641,58 lei.

La finele lunii decembrie 2006, Bulgac Valeriu director al „Samotlor-Gaz" SRL, a întocmit procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate în

valoare de 229 636,81 lei. Ulterior, Bulgac Valeriu la 25.12.2006 a perfectat factura fiscală cu Seria XX, nr. xxxxx, pe care a remis-o în adresa Direcției Generale pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM, conform căreia „Samotlor-Gaz" SRL a efectuat lucrări de montare a sistemului de aprovizionare cu energie termică şi electrică a clădirii Președinției RM, în sumă de 229 636,81 lei. Direcția Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM, în baza facturii fiscale cu seria XX, nr. xxxxx şi procesului verbal de recepție a lucrărilor executate, pe luna decembrie 2006, conform cărora „Samotlor-Gaz" SRL a efectuat lucrări de montare a sistemului de aprovizionare cu energie termică şi electrică a clădirii Președinției RM, a transferat la contul „Samotlor-Gaz" SRL suma de 229 636,81 lei.

Conform actului de control al Inspecției de Stat în Construcții din 15.05.2007 şi raportului de expertiză nr. 901 din 02.04.09, s-a constatat, că la momentul efectuării lucrărilor de către „Samotlor-Gaz" SRL, la montarea sistemului de aprovizionare cu energie termică şi electrică a clădirii Președinției, sau admis nejustificat, exagerări la costul lucrărilor, în sumă de 26 098,63 lei, astfel fiind cauzat un prejudiciu material considerabil bugetului de stat.

Acțiunile inculpatului Bulgac Valeriu au fost calificate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, în proporții considerabile*.

Tot el, la 02.09.2006, acționând conform unui plan bine determinat, având scopul însușirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de relațiile de încredere şi prietenești cu Țurcanu Vladimir, prin înșelăciune şi abuz de încredere, sub pretextul împrumutului bănesc, a primit mijloace bănești în sumă de 37 600 dolari SUA, ceea ce constituia la 02.09.2006, conform cursului oficial a Băncii Naționale a Moldovei 486 220,64 lei, asumându-şi angajamentul de a rambursa împrumutul în termen de 1 an de zile, cu dobândă de 1 % lunar, sumă care urma să fie achitată la data de 02 a fiecărei luni. Concomitent, Bulgac Valeriu i-a promis lui Țurcanu Vladimir, că suma primită de la ultimul, îi va fi întoarsă din mijloacele financiare obținute din construcția apeductului de aprovizionare cu apă potabilă a or. Făleşti. La 10.10.2006 şi la 18.10.2006, conform dispoziției de plată nr. 493 şi respectiv, dispoziției de plată nr. 514, din bugetul Consiliului raional Făleşti a fost transferată la contul „Samotlor-Gaz" SRL, condusă de Bulgac Valeriu, suma de 2 550 000 lei, în calitate de remunerare pentru lucrările efectuate la construcția apeductului. La momentul intrării în posesie asupra sumei totale de 486 220,64 lei, Bulgac Valeriu urmărea scopul sustragerii lor şi nu avea intenția să-şi execute angajamentul asumat, pe motiv că dispunând de sumele financiare menționate, nu a restituit lui Țurcanu Vladimir suma datorată de 486 220,64 lei, astfel cauzându-i prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

Acțiunile lui Bulgac Valeriu au fost încadrate în temeiul art. 190 alin. (5) Cod penal, *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari*.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

3.1 Procurorul, care a solicitat casarea acesteia, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care:

- Gligor A. să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 329 alin. (1), art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, cu încetarea parțială a procesului penal, pe aceste capete de învinuire, în legătură cu expirarea termenului de prescripţie de tragere la răspundere penală;

- Gligor A. să fie recunoscut vinovat de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse de 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii de administrare în organele publice, pe un termen de 5 ani;

- Bulgac V. să fie recunoscut vinovat de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, cu încetarea procesului penal pe acest capăt de învinuire, în legătură cu expirarea termenului de prescripţie de tragere la răspundere penală;

- Bulgac V. să fie recunoscut vinovat de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse de 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii de administrare a întreprinderilor şi organizaţiilor comerciale pe un termen de 5 ani.

A încasa de la Bulgac Valeriu în beneficiul lui Ţurcanu Vladimir suma de 486 220,64 lei, cu titlu de prejudiciu material, şi în beneficiul Direcţiei Generale pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM suma de 26 098,63 lei, cu titlu de prejudiciu material.

În argumentarea apelului, procurorul a invocat că:

- prima instanţă a apreciat superficial, neobiectiv şi unilateral probele administrate de către partea acuzării, fără a se ţine cont de declaraţiile unui şir de martori, audiaţi pe caz, nefiind efectuată o analiză amplă a probelor scrise ce dovedesc vinovăţia inculpaţilor în faptele imputate;

- învinuirea adusă lui Gligor Alexei în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, se referă nu doar la modul în care s-a transmis fracţiunii PCRM spre folosinţă spaţiul public, fără contract de locaţiune şi sub pretinsa versiune privind lipsa împuternicirilor în acest sens, ci în special la neîndeplinirea corespunzătoare a obligaţiilor de serviciu, ca rezultat al unei atitudini neglijente faţă de ele, neîntreprinzând acţiuni ce intră în obligaţiile de serviciu, legate de înlăturarea şi curmarea acestor acţiuni ilegale, cu sesizarea organelor de drept în scopul asigurării respectării legislaţiei în vigoare, conform prevederilor art. 60 alin. (1) lit. c) a Legii privind administraţia publică locală nr. 123-XV din 18.03.2003 şi art. 53 alin. (1) lit. b) a Legii privind administrarea publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006;

- admiţând în continuare folosirea ilegală pe perioada exercitării a funcţiei de preşedinte a raionului, a spaţiului public de către fracţiunea PCRM, prin ce a prejudiciat bugetul public cu 98 251, 94 lei, încălcări ce în raport cu urmările survenite nu au primit o apreciere obiectivă din partea instanţei, ce s-a axat doar pe limita împuternicirilor acordate preşedintelui de către Consiliu şi actul ce urma a fi întocmit în acest sens, punând sarcina întocmirii lui pe Secţia cultură, care este o subdiviziune a Consiliului local fiind în subordinea lui;

- instanţa a trecut cu vederea conţinutul învinuirii concretizate în şedinţa de judecată, la fel ca şi declaraţiile acuzatorii date în acest sens de către foştii consilieri şi persoane responsabile, audiaţi în calitate de martori: Moroi Ion, Garaz Valeriu, Manole Tudor, Budu Grigore, Adajuc Vasile, Coliban Emil, Glavan Victor, care au ridicat de nenumărate ori respectiva problemă, fapt ce confirmă, că inculpatul cunoştea despre situaţia creată, neglijând atribuţiile acordate pentru soluţionarea ei;

- în privinţa achitării inculpaţilor, în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, prima instanţă a interpretat eronat normele legale şi a redus valoarea juridică a probelor aduse de partea acuzării în confirmarea acestei infracţiuni;

- prima instanţă a apreciat greşit probele prezentate în susţinerea învinuirii formulate în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d), 190 alin. (2) lit. c), (5) Cod penal, ca urmare a constatat greşit aspectele faptice ale cauzei.

3.2 Reprezentantul părţii vătămate - Ţurcanu Vladimir, Laşcu Ion, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei şi pronunţarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, prin care Gligor Alexei să fie recunoscut vinovat în baza art. 329 alin. (1), 328 alin. (3) lit. b), d), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, iar Bulgac Valeriu să fie recunoscut vinovat în baza art. 190 alin. (5), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, cu admiterea integrală a acţiunii civile, înaintate de Ţurcanu Vladimir, invocând aprecierea eronată a probelor administrate pe caz, ce a dus la achitarea greşită a lui Gligor Alexei şi Bulgac Valeriu, de sub învinuirile înaintate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Bălţi din 28 martie 2014, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate şi menţinută sentinţa.

5. În motivarea deciziei, instanța de apel a reținut, că instanța de fond corect a concluzionat, că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, iar probele prezentate de către procuror, în confirmarea vinovăției inculpaților Bulgac Valeriu și Gligor Alexei, au fost minuțios cercetate de instanța de fond, care le-a dat o apreciere justă.

Totodată, apreciind probele acumulate și administrate în ședință, instanța de apel a ajuns la concluzia, că în acțiunile lui Gligor Alexei, nu există fapta incriminată de neglijență în serviciu.

Pe episodul cu construirea apeductului, instanța de apel a stabilit, că, apreciind probele prezentate de acuzare din punct de vedere al pertinenței, concludentei, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, instanța de fond just a ajuns la concluzia, că în

acțiunile inculpaților lipsește fapta infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, în ce-l privește pe inculpatul Gligor A. și cea, prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, în privința inculpatului Bulgac V.

Totodată, având în vedere circumstanțele de fapt și normele legale, cât și contractuale, instanța de apel a constatat că inculpatul Gligor Alexei în calitate de președinte al raionului Fălești, în anul 2006 a fost în drept să transfere suma de 4 230 000, la contul SRL „Samotlor – Gaz", ca avans, astfel, inculpatul nu și-a depășit atribuțiile acordate de lege, dar a acționat în conformitate cu normele legale, respectiv, în acțiunile acestuia lipsesc elementele componenței de infracțiune prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a conchis, precum că instanța de fond corect a statuat și în latura achitării lui Bulgac Valeriu de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Totodată, cercetând actele dosarului, instanța de apel a ajuns la concluzia că, în acțiunile lui Gligor Alexei și Bulgac Valeriu lipsește componența de infracțiune prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a constatat că, instanța de fond a dat apreciere probelor acumulate prin prisma art. 93, 96, 101 Cod de procedură penală, așadar, concluzia de achitare a lui Bulgac V., pe episodul cu efectuarea lucrărilor de montare a sistemului de aprovizionare autonomă cu energie termică și electrică a clădirii Președinției este una justă, iar apelul este nefondat.

Pe episodul cu partea vătămată Țurcanu Vladimir, instanța de apel a stabilit că, la soluționarea cauzei, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 99-101 Cod de procedură penală, a cercetat cauza și probele prezentate, verificându-le și apreciindu-le just prin prisma pertinenței, concludenții, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și întemeiat l-a achitat pe Bulgac Valeriu de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, iar apelul înaintat de către Lașcu Ion, este nefondat.

6. Decizia instanţei de apel din 28 martie 2014, a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

6.1 Procuror, care a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în instanţa de apel, în alt complet de judecată, invocând că vinovăţia lui Bulgac Valeriu şi Gligor Alexei în comiterea infracţiunilor imputate se confirmă prin cumulul de probe administrat la caz, inculpaţii au dat declaraţii contradictorii, fapt ignorat de către instanţele de judecată, instanţele de judecată eronat au apreciat probatoriul administrat la caz şi ca urmare greşit au constatat circumstanţele de fapt ce au dus la achitarea lui Bulgac Valeriu şi Gligor Alexei.

6.2 Reprezentantul părţii vătămate - Ţurcanu Vladimir, Laşcu Ion şi avocatul Coptu Sergiu în numele părţii vătămate Ţurcanu Vladimir, care au

solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în instanţa de apel, în alt complet de judecată, invocând aprecierea eronată a probelor.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie din 28 octombrie 2014, au fost admise recursurile ordinare declarate, casată total decizia instanţei de apel din 28 martie 2014, fiind dispusă rejudecarea cauzei de către aceeaşi instanţă de apel, în alt complet de judecată.

8. În motivarea soluţiei, instanţa de recurs a menţionat că instanța de apel, a ignorat prevederile art. 101 Cod de procedură penală, cu toate că au fost prezentate un şir de probe, pripit a constatat că nu au fost prezentate probe ce ar dovedi învinuirile aduse, instanța de apel selectiv a grupat probele pe caz, unele fiind redate în decizie, iar celelalte fiind integral ignorate, neanalizate și neapreciate, ca urmare nefiind elucidate faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Bălţi din 26 iunie 2017, fiind rejudecată cauza, au fost admise apelurile declarate, casată sentinţa primei instanţe şi pronunţată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, prin care:

- procesul penal în privinţa lui Gligor Alexei în baza art. 329 alin. (1), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, a fost încetat în legătură cu prescripţia tragerii la răspundere penală, acesta fiind liberat de răspundere penală, în baza acestor infracţiuni;

- Gligor Alexei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii de administrare în organele publice, pe un termen de 5 ani.

- procesul penal în privinţa lui Bulgac Valeriu în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, a fost încetat în legătură cu prescripţia tragerii la răspundere penală, acesta fiind liberat de răspundere penală;

- Bulgac Valeriu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 9 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii de administrare a întreprinderilor şi organizaţiilor comerciale pe un termen de 5 ani.

În temeiul art. 397 pct. 1) Cod de procedură penală, s-a dispus recuperarea de către Gligor Alexei, a prejudiciului cauzat prin infracţiune Consiliului r-nului Făleşti, în mărime de 98 251,94 lei, iar de către Bulgac Valeriu a prejudiciului cauzat prin infracţiune, lui Ţurcanu Vladimir în valoare de 486 220,64 lei şi Direcţiei Generale pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM în valoare de 26 098,63 lei.

10. În motivarea soluţiei, instanţa de apel a reţinut ca fiind dovedită vinovăţia inculpaţilor Gligor A. şi Bulgac V. pe capetele de acuzaţie aduse lor prin învinuirea formulată în rechizitoriu şi concretizată la judecarea în fond a cauzei penale.

10.1. Astfel, instanţa de apel **pe episodul de comitere a infracţiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, de către Gligor Alexei,** reieşind din probatoriul cercetat pe caz, a constatat că, acesta activând conform deciziei Consiliului raional Făleşti nr. 01/2 din 12.06.2003 până în decembrie 2007 în calitate de Preşedinte a r-lui Făleşti, fiind persoană cu funcţie de răspundere, responsabilă de gestionarea bunurilor domeniului public, fiind abilitat în baza deciziei aceluiaşi consiliu nr. 02/27 din 13.05.2004, cu dreptul de arendare a bunurilor imobile, ce se află în proprietatea r-lui Făleşti, ştiind cu certitudine că filiala Făleşti a Partidului Comunist al Republicii Moldova (PCRM) foloseşte încăperi în incinta Şcolii muzicale din or. Făleşti, cu suprafaţa de 79,4 m^2, fără stabilirea şi perceperea plăţilor de folosinţă, în lipsa procedurii de licitaţie publică, contractului de locaţiune şi deciziei autorităţii publice locale, neîndeplinindu-şi corespunzător obligaţiile de serviciu, ca rezultat al unei atitudini neglijente faţă de ele, nu a întreprins acţiuni ce intră în obligaţiile de serviciu legate de înlăturarea şi curmarea acestor acţiuni ilegale, cu sesizarea organelor de drept, în scopul asigurării respectării legislaţiei în vigoare prevăzută la art. 60 alin. (1) lit. c) din Legea privind administraţia publică locală nr. 123-XV din 18.03.2003 şi art. 53 alin. (1) lit. b) Legea privind administraţia publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, admiţând în continuare folosirea ilegală, în perioada vizată de timp, de către filiala Făleşti a Partidului Comunist al Republicii Moldova (PCRM) a încăperilor menţionate cu suprafaţa de 79,4 m^2, cauzându-i bugetului autorităţii publice locale prejudiciu, în sumă totală de 98 251,94 lei.

Prin inacţiunile sale, Gligor Alexei a încălcat prevederile art. 84 alin. (2) din Legea privind administraţia publică locală nr. 123-XV din 18.03.2003, potrivit căreia *„Consiliile locale decid ca bunurile care aparţin domeniului public de interes local să fie date în administrare întreprinderilor municipale şi instituţiilor publice, să fie concesionate, închiriate sau arendate, înstrăinarea, concesionarea, arenda şi locaţiunea cărora conform alin. (3) cu excepţia locaţiunii imobiliare de locuit, se face prin licitaţie publică, organizată în condiţiile legii"*, precum şi cele de la art. 77 alin. (4) a Legii privind administraţia publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, în corespundere cu care *„înstrăinarea bunurilor domeniului privat al satului, comunei, oraşului, municipiului, raionului, schimburile de terenuri, delimitarea, partajul sau trecerea bunurilor dintr-un domeniu în altul, renunţarea la drepturi sau recunoaşterea de drepturi, obligaţii"* se fac prin decizia consiliului local sau raional, în temeiul expertizei, înstrăinarea, concesionarea, darea în arendă ori în locaţiune a bunurilor proprietate a unităţii administrativ-teritoriale, conform alin. (5), efectuându-se prin licitaţie publică, organizată în condiţiile legii, cu excepţia cazurilor stabilite expres prin legile respective.

Aceste acţiuni ale inculpatului Gligor Alexei au fost încadrate de instanţa de apel în baza art. 329 alin. (1) Cod penal - *îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană cu funcţie de răspundere a obligaţiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente faţă de ele, ce a cauzat bugetului public daune în proporţii mari.*

Instanţa de apel a concluzionat astfel, în urma cercetării următorului cumul de probe: declaraţiile martorilor Ciobaniţa Ana (f.d. 73, 103-105, vol. IX, 42-48, vol. XII, 189-194, vol. XIII), Budu Grigore (f.d. 66 - 72, vol. XI, 49-53, vol. XII, 156158, 63-65, vol. XIII), Chiruţa Ion (f.d. 83-84, vol. XI, 161, vol. XIII), Balan Victor (f.d. 44-45, vol. XI, 166 vol. XIII), Babin Iulia (f.d. 198-199, vol. XIII), Andrieş Valentin (f.d. 202, vol. XIII), Moroi Ion (f.d. 46-47, vol. XI, 167, vol. XIII), Balan Petru (f.d. 87, vol. XI, 196, vol. XIII), Pleşca Iulia (f.d. 88, vol. XI, 200, vol. XIII), Oală Alexandru (f.d. 90, vol. XI, 201, vol. XIII), Glavan Victor (f.d. 71-72, vol. XI, 197, vol. XIII), Adajuc Vasile (f.d. 79-80, vol. XI, 17, vol. XIV), Ursachi Zinaida (f.d. 132-33, vol. XI, 94-95, vol. XIII, 38-39, vol. XIV), Manoli Tudor din prima instanţă şi din instanţa de apel; declaraţiile martorilor Garaz Valeriu, Muduc Valeriu, Coliban Emil, Cireş Vasile, Ionesi Ion, Railean Anatolie, Caraman Valeriu, Bînzari Iraida din prima instanţă;

În acest sens, instanţa de apel a menţionat că, deşi prima instanţă în conţinutul sentinţei a făcut referire la un şir de probe scrise, care vin să confirme învinuirea adusă lui Gligor Alexei pe acest episod, în motivare le-a dat insuficientă apreciere, fără a lua în considerare faptul sesizării organelor abilitate de control de către mai mulţi consilieri locali, care prin plângerile depuse, şi-au expus dezacordul cu privire la folosirea spaţiului public de către fracţiunea PCRM, fără achitarea taxelor de locaţiune (arendă, chirie), fapt confirmat prin schemele, ce atestă deslocarea încăperilor la etajul trei din incinta Şcolii muzicale Făleşti, care prin Decizia nr. 24-d din 13.02.2004 a fost trecută de la balanţa Direcţiei generale învăţământ tineret şi sport către Secţia cultură.

Totodată, instanţa de apel a indicat că, prin Decizia nr. 02/27 din 13.05.2004 a Consiliului r-lui Făleşti cu privire la delegarea unor atribuţii Preşedintelui r-lui Făleşti, Gligor A., numit în această funcţie prin Decizia nr. 01/2 din 12.06.2003, a fost abilitat cu dreptul de arendare a bunurilor imobile ce constituie proprietate publică, iar ca urmare în temeiul art. 60 alin. (1) lit. c) din Legea privind administraţia publică locală nr. 123-XV din 18.03.2003, în vederea îndeplinirii pe teritoriul administrat, a atribuţiei de asigurare a ordinii de drept, în cazul constatării încălcărilor legislaţiei în vigoare comise de persoane fizice şi juridice, să ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea lor, sesizând după caz organele de drept, în sensul art. 53 alin. (1) lit. b) din Legea privind administraţia publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, urmând să asigure, în limitele competenţei sale, respectarea Constituţiei, a legilor şi altor acte normative.

Însă, instanţa de apel a constatat că, din relatările martorilor audiaţi pe caz şi din conţinutul actului reviziei economico-financiare tematice, la Consiliul r-lui Făleşti, pe perioada de activitate 01.01.2004-22.07.2010, nr. 12/55 din 28.07.2010, prin acordarea în folosinţă pe perioada august 2003 - decembrie 2007, a încăperilor cu suprafaţa de 79,4 m^2, din incinta şcolii muzicale, de către persoane cu funcţie de răspundere din cadrul Consiliului r-lui Făleşti, au fost încălcate prevederile art. 84 din Legea privind

administrarea publică locală nr. 123 din 18.03.2003 şi art. 77 din Legea privind administrarea publică locală nr. 436 din 28.12.2006, care prevăd că darea în arendă ori locaţiune a bunurilor domeniului public, se efectuează prin licitaţie publică şi în baza Deciziei Consiliului local sau raional, prin necalcularea plăţii de chirie a încăperilor, bugetului public fiindu-i cauzat prejudiciu în sumă de 98 251,94 lei.

Instanţa de apel a respins motivele de achitare a inculpatului Gligor Alexei de sub învinuirea adusă în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, deoarece Gligor Alexei a fost pus sub învinuire (concretizată în instanţă), nu pentru inacţiunea de: *„neîncheierea anumitor contracte de locaţiune asupra imobilului proprietate publică”*, dar pentru: *„neîndeplinirea corespunzătoare a obligaţiilor sale de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente faţă de ele, neîntreprinzând acţiuni ce intră în obligaţiile sale de serviciu, legate de înlăturarea şi curmarea acestor acţiuni ilegale, cu sesizarea organelor de drept”*.

Respectiv, instanţa de apel a reţinut că Gligor A., cunoscând cu certitudine despre folosirea timp de mai mulţi ani, de către fracţiunea PCRM a două spaţii publice, din încăperea Şcolii muzicale, fără achitarea plăţilor de locaţiune, fapt confirmat de majoritatea martorilor audiaţi pe caz, inclusiv foşti consilieri, care au abordat de repetate ori respectiva problemă, solicitând includerea ei pe rolul şedinţei Consiliului raional, a fost ignorată intenţionat nu a întreprins careva măsuri efective în vederea înlăturării sau curmării acestor ilegalităţi, inclusiv prin sesizarea organelor de drept, deşi în funcţia deţinută era obligat să intervină prompt la soluţionarea ei, prin includerea pentru dezbateri în ordinea de zi a şedinţei Consiliului.

În ce priveşte pretinsul contract de locaţiune, cu calculul sumelor ce urmau a fi achitate şi cele două borderouri de plată pentru perioada campaniei electorale la alegerile prezedenţiale, pusă la dispoziţia instanţei de apel de către partea apărării, recunoscute de către Budu Grigore şi Ursache Zinaida, cu explicaţiile făcute de ei în acest sens, inclusiv şi de către Ciobaniţa Ana, instanţa de apel a atestat, că pe lângă faptul că el nu întruneşte forma şi rechizitele necesare, având multiple rectificări, consecinţele lui juridice în aspectul efectuării achitărilor, nu şi-au produs efectul, nefiind confirmat prin probatoriul administrat pe caz şi cercetat la şedinţele de judecată, cu atât mai mult, că şeful secţiei cultură Budu Grigore, nu dispunea de dreptul încheierii unui atare contract, ceea ce confirmă alegaţiile cu privire la întocmirea unui proiect de contract, cu actele anexate la el, pe care l-a transmis spre informare şi aprobare PCRM.

Totodată, instanţa de apel a conchis că, în mărimea daunelor cauzate, care constituie suma de 98 251,94 lei, ceea ce în corespundere cu art. 126 alin. (2) Cod penal, în vigoare la data comiterii faptei, constituia proporţii mari, primind încadrare în baza art. 329 alin. (1) Cod penal. Respectiv, reieşind din faptul că deja era prescris în sensul art. 60 alin. (2) Cod penal, termenul de tragere la răspundere penală, în baza art. 329 alin. (1) Cod penal, instanţa de apel a dispus liberarea lui Gligor Alexei de răspunderea penală, în legătură cu

împlinirea termenului de prescripţie, cu încetarea în această parte a procesului penal în temeiul art. 332 alin. (1) şi art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

10.2. În continuare, **în privinţa episodului de construcţie a obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut a or. Făleşti",** instanţa de apel a constatat ca fiind dovedit faptul că Gligor Alexei, exercitând în baza deciziei Consiliului raional Făleşti nr. 01/2 din 12.06.2003, funcţia de Preşedinte al raionului Făleşti, cu atribuirea potrivit art. 60 alin. (2) lit. c) al Legii privind administraţia publică locală din 18.03.2003, a funcţiei de ordonator principal de credite al raionului, fiind persoană cu înaltă funcţie de răspundere, a depăşit în mod vădit limitele atribuţiilor acordate prin lege, cauzând urmări grave exprimate prin cauzarea daunelor materiale în proporţii deosebit de mari intereselor publice prin confecţionarea, deţinerea şi folosirea documentelor oficiale false în următoarele circumstanţe:

La 11.09.2006, Consiliul raional Făleşti a încheiat cu „Samotlor-Gaz" SRL contractul de antrepriză nr. 76, privind construirea obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut, a oraşului Făleşti".

Conform clauzelor contractuale, „Samotlor-Gaz" SRL se obliga, să execute lucrările de construcţie a obiectului nominalizat în decurs de 16 luni, iar beneficiarul Consiliul r-lui Făleşti, să achite pentru lucrările efectuate suma de 31 746 621 lei.

Ulterior, Consiliul raional Făleşti în baza contractului nr. 76 din 11.09.2006, în calitate de plată prealabilă pentru lucrările de construcţie a obiectului „Alimentarea cu apă din râul Prut", a transferat către „Samotlor-Gaz" SRL, potrivit ordinelor de plată: nr. 493 din 10.10.2006, suma de 1 800 000 lei; nr. 514 din 18.10.2010, suma de 750 000 lei; nr. 706 din 29.12.2006, suma de 1 680 000 lei.

După care, la finele lunii decembrie 2006, Gligor Alexei de comun acord şi împreună cu Bulgac Valeriu, au falsificat procesul-verbal de recepţie a lucrărilor executate şi recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepţie a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, în valoare de 4 230 000 lei, privind instalarea la construcţia obiectului alimentarea cu apă din râul Prut a or. Făleşti, a utilajului de tratare a apei potabile de model „Boncom", în care au introdus date false precum că utilajul respectiv a fost instalat, însă acest lucru în realitate nu a fost făcut, fapt confirmat şi prin rapoartele de expertiză nr. 3068 din 13.01.2009; nr. 900 din 13.04.2009, precum şi cercetarea la faţa locului prin care s-a constatat că utilajul „Boncom", în sumă de 4 230 000 lei, la obiectul *„Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Făleşti"*, nu a fost instalat.

Aceste acţiuni ale inculpatului Gligor Alexei au fost încadrate de instanţa de apel în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal - *confecţionarea, deţinerea, şi folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligaţii, ale unor instituţii, indiferent de tipul de proprietate şi forma juridică de organizare, de*

către două sau mai multe persoane, soldate cu daune în proporţii mari intereselor publice.

10.3. La fel, instanţa de apel a constatat că, contrar pct. 6.9 din anexa nr. 3 a contractului de antrepriză nr. 76 din 11.09.2006, în corespundere cu care, la terminarea lucrărilor, notificat de antreprenorul general, beneficiarul convocă comisia de recepţie, ce va constata realizarea lucrărilor în conformitate cu documentaţia de execuţie, preşedintele raionului Făleşti, Gligor Alexei fiind conştient de faptul că, nu a fost convocată comisia de recepţie pentru verificarea lucrărilor executate şi recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepţie a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006 şi recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepţie a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, ştiind cu certitudine, că utilajul de model „Boncom", nu este procurat şi nici instalat de antreprenor, depăşindu-şi în mod vădit drepturile şi atribuţiile de serviciu, a semnat procesul-verbal de recepţie a lucrărilor executate pe decembrie 2006 şi recapitulare a cheltuielilor conform procesului-verbal de recepţie a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, ce conţineau date denaturate, potrivit căruia au fost recepţionate lucrări de instalare a utilajului de tratare a apei potabile de model „Boncom", în sumă de 4 230 000 lei. După care, la 02.01.2007, Bulgac Valeriu a perfectat factura fiscală cu seria nr. xxxxx, remiţând-o la adresa Consiliului raional Făleşti, potrivit căreia „Samotlor-Gaz" SRL, a efectuat lucrări la construcţia obiectului *„Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Făleşti"*, privind instalarea utilajului de tratare a apei potabile de model „Boncom", în sumă de 4 230 000 lei.

Aceste acţiuni ale inculpatului Gligor Alexei au fost încadrate de instanţa de apel în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal - *săvârşirea de către o persoană cu înaltă funcţie de răspundere a unor acţiuni care depăşesc în mod vădit limitele drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege, soldate cu urmări grave intereselor publice exprimate prin pricinuirea daunelor materiale în proporţii deosebit de mari.*

10.4. Instanţa de apel a mai constatat că **Bulgac Valeriu** în persoana managerului-şef al „Samotlor-Gaz" SRL, la data de 11.09.2006, pentru realizarea scopului criminal de însuşire a mijloacelor băneşti din bugetul de stat, a încheiat cu Consiliul raional Făleşti contractul nr. 76 privind construirea obiectului *„Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Făleşti"*, obligându-se conform clauzelor contractuale, să execute lucrările în decurs de 16 luni, beneficiarul urmând să achite suma de 31 746 621 lei. Ulterior, Consiliul raional Făleşti în baza contractului nr. 76 din 11.09.2006, în calitate de plată prealabilă pentru lucrările de construcţie a obiectului *„Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Făleşti"*, a transferat către „Samotlor-Gaz" SRL, potrivit ordinelor de plată: nr. 493 din 10.10.2006 suma de 1 800 000 lei; nr. 514 din 18.10.2010 suma de 750 000 lei; nr. 706 din 29.12.2006 suma de 680 000 lei.

La sfârşitul lunii decembrie 2006, Bulgac Valeriu, urmărind scopul de a însuşi mijloacele financiare a Consiliului raional Făleşti, acţionând conform

unui plan bine determinat de însuşire a mijloacelor financiare a Consiliului raional Făleşti, prin înşelăciune şi abuz de încredere, de comun acord şi împreună cu Gligor Alexei, care exercita funcţia de preşedinte al raionului Făleşti, au falsificat procesul verbal de recepţie a lucrărilor executate şi recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepţie a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, în valoare de 4 230 000 lei, privind instalarea la construcţia obiectului *„Alimentarea cu apă din râul Prut a or. Făleşti"*, a utilajului de tratare a apei potabile de model „Boncom", în care au introdus date false precum că, utilajul respectiv a fost instalat, însă în realitate acest lucru nu a fost făcut. După care, la 02.01.2007, Bulgac Valeriu a perfectat factura fiscală cu seria XX, nr. xxxxx şi a remis-o în adresa Consiliului raional Făleşti, conform căreia „Samotlor-Gaz" SRL, a efectuat lucrări la construcţia obiectului *„Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Făleşti"*, instalând utilajul de tratare a apei potabile de model „Boncom", în sumă de 4 230 000 lei. Deşi potrivit rapoartelor de expertiză nr. 3068 din 13.01.2009 şi nr. 900 din 13.04.2009, s-a constatat că utilajul „Boncom", în sumă de 4 230 000 lei la obiectul *„Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Făleşti"*, nu a fost instalat, iar cheltuielile suportate de „Samotlor-Gaz" SRL la efectuarea lucrărilor de construcţie la obiectul *„Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut, a oraşului Făleşti"* au fost majorate cu suma de 205 299,70 lei, astfel fiind cauzat un prejudiciu material Consiliului raional Făleşti în sumă de 4 435 299, 70 lei.

Aceste acţiuni ale inculpatului Bulgac Valeriu au fost încadrate de instanţa de apel în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înşelăciune sau abuz de încredere, săvârşită în proporţii deosebit de mari* şi în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, *confecţionarea, deţinerea, şi folosirea documentelor oficiale false, care acordă sau eliberează de obligaţii, ale unor instituţii, indiferent de tipul de proprietate juridică de organizare.*

Instanţa de apel şi-a întemeiat această concluzie în privinţa faptelor descrise în pct. 10.2 - 10.4, pe următoarele probe: declaraţiile reprezentanţilor Consiliului raional Făleşti, Ciobaniţa Ana (f.d. 42-28, vol. XII, 189-194, vol. XIII), din prima instanţa şi din instanţa de apel, şi Jachina Jana din instanţa de apel (f.d. 152-155, vol. XIII); declaraţiile din prima instanţă şi din instanţa de apel a martorilor: Cojocari Jana (f.d. 114, vol. XI, 112-114, vol. XII, 159-160, vol. XIII), Procopeţ-Sîmboteanu Margareta (f.d. 111 -113, vol. XI, 162-165, vol. XIII), Rotari Dumitru (f.d. 95-101, vol. XI, 115-119, vol. XII, 42-43, vol. XIII), Cuschevici Constantin (f.d. 107-109, vol. XII, 86-88, vol. XII, 18-20, vol. XIII), Manoli Tudor (f.d. 267-269, vol. XI, 38-39, vol. XIV), Babin Iulia (f.d. 198-199, vol. XIII); declaraţiile din prima instanţă a martorilor Antonişina Ala (f.d. 102, vol. XI), Moraru Mircea (f.d. 110, vol. XI), Gurduza Grigore (f.d. 236-239, vol. XI), Aculova Svetlana (f.d. 234-236, vol. XI, f.d. 48-53, vol. XIII).

Totodată, instanţa de apel a reţinut că lipsa suportului juridic a sumei de 4 230 000 lei inclusă în procesul-verbal de recepţie a lucrărilor pentru luna decembrie 2006, se confirmă prin actul de revizie tematică la Consiliul r-lui

Făleşti din 29.05.2007, întocmit de CCCEC, potrivit căruia factura fiscală seria nr. xxxxx din 02.01.2007 indică tranzacţie fără efect juridic din lipsa utilajului „Bancom", suma de 4 230 000 lei constituind avansul ce urma a fi reflectat în contabilitate, aceeaşi concluzie rezultând şi din actul reviziei tematice din 28.05.2007 la „Somotlor Gaz" SRL, din care rezultă, că în perioada octombrie-decembrie a anului 2006 a fost aprobat procesul verbal de recepţie a lucrărilor de execuţie şi achitare integrală la suma de 4 230 000 lei, fără suport juridic şi în lipsa utilajului „Boncom", fiind adoptată şi o hotărâre în acest sens cu nr. 03-5/8584 din 08.06.2007.

În acelaşi sens, instanţa de apel a indicat că, prin raportul de expertiză judiciară în domeniul construcţiei nr. 1250 din 02.06.2008, s-a constatat că în rezultatul verificării procesului-verbal, majorări a volumului de lucrări efectuate nu s-a stabilit, suma totală indicată în procesul-verbal de recepţie a lucrărilor efectuate de „Samotlor-Gaz" SRL, la obiectul *„Alimentare cu apă potabilă din râul Prut a or. Făleşti"*, constituind suma de 4 230 000 lei, utilajul „Boncom", la data verificării vizuale, nu era în realitate.

La fel, instanţa de apel a menţionat că prin:

- raportul de expertiză tehnică în construcţii nr. 900 din 13.04.2009, s-a constatat, că la 11.09.2006, Consiliul r-lui Făleşti, a încheiat contractul de antrepriză nr. 76 cu „Samotlor-Gaz" SRL, ce se obliga să execute lucrările de construcţie a obiectului *„Alimentare cu apă potabilă din râul Prut, a or. Făleşti"*, pe o durată de 16 luni cu valoarea lucrărilor de construcţie şi montaj de 31 746 621 lei;

- factura fiscală seria XX xxxxx din 28.12.2006, „Samotlor-Gaz" SRL în baza procesului-verbal de recepţie a lucrărilor din decembrie 2006, indică lucrări efectuate în sumă de 4 270 000 lei (f.d. 30, vol. I), respectiva sumă fiind indicată şi în nota informativă, precum şi în recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepţie a lucrărilor executate în decembrie 2006 (f.d. 31-84, vol. I), pe când în factura fiscală seria XX xxxxx din 02.01.2007, „Samotlor-Gaz" SRL indică lucrări executate în valoare 4 230 000 lei;

- conform ordinelor de plată nr. 514 din 18.10.2006; nr. 493 din 10.10.2006; nr. 706 din 29.12.2006; nr. 704 din 28.12.2006 (f.d. 88-91) Consiliul r-lui Făleşti a transferat la „Samotlor-Gaz" SRL suma de 8 500 000 lei, însă în procesul-verbal de verificare în natură a volumului de lucru din 21.05.2007, fiind indicată suma de 1244799 lei;

- actul de control al CCCEC din 28.05.2007, la „Samotlor-Gaz" SRL, în care se indică că, în procesul-verbal de recepţie a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, este instalat utilajul „Boncom", în sumă de 4 230 000 lei, ce pe perioada controlului 31.12.2006 în evidenţa contabilă nu era înregistrat, fiind luat la evidenţă abia la 17.01.2007 ca fiind furnizat de la SRL „Mclec-Imex", lucrări de recepţie pe 2007 nu au fost efectuate (f.d. 103, vol. I), pe când în actul de control la Consiliul Făleşti a CCCEC din 29.05.2007 se indică, că potrivit procesului-verbal de verificare a volumului de lucru efectuat în natură din 21.05.2007, s-a constatat majorarea volumului de lucrări, potrivit

procesului-verbal de recepţie a lucrărilor executate în decembrie 2006 în sumă de 4 230 000 lei, utilajul „BONCOM" nu este instalat;

- scrisoarea nr. 1090/I-5 din 24.05.2007 a Inspecţiei de Stat în Construcţii adresată lui Mejanschi V., în care se indică, că „Samotlor-Gaz" SRL, a inclus în actele de recepţie unele lucrări pe care nu le-a efectuat, fiind considerate potrivit pct. 23 din Regulamentul privind exercitarea controlului asupra investigaţiilor publice în construcţii, aprobat prin HG nr. 360 din 25.06.1996, exagerări a costului volumului de lucrări, suma totală fiind de 205 599, 70 lei (f.d. 106, vol. I), ea fiind indicată şi în actul de control nr. 15 din 23.05.2007 a ISC şi borderoul de recalculare a valorilor costului lucrărilor (f.d. 107-109, vol. I), costul real al cheltuielilor suportate de „Samotlor-Gaz" SRL, la efectuarea lucrărilor de construcţie la obiectul *„Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Făleşti"* fiind de 8 294 400, 30 lei şi nu 8 500 000 lei, ce i-au fost transferate de către Consiliul local prin facturi (f.d. 88-91, vol. I), diferenţa constituind - 205 299,70 lei;

- hotărârea Judecătoriei Economice nr. 2e-387/08 din 07.02.2008, ce confirmă încasarea de la „Samotlor-Gaz" SRL în beneficiul Consiliului r-1 Făleşti 4 230 000 lei.

Instanţa de apel a conchis că, au fost dovedite faptele reţinute în acţiunile celor doi inculpaţi, contrar argumentelor invocate de apărare în privinţa achitării acestora.

La fel, instanţa de apel a constatat că deşi apărarea şi inculpaţii încercând să convingă instanţa în legalitatea acţiunilor întreprinse, susţin, că suma de 8 500 000 lei transferată de către Consiliul raional către „Samotlor-Gaz" SRL dintre care 4 270 000 lei reprezintă costul lucrărilor constatate ca fiind efectuate şi 4 230 000 lei avansul pentru lucrările ce urmau a fi executate pe viitor, se includ în cele 30% din costul contractului de 31 746 621 lei, stipulate la pct. 10.1 din anexa nr. 3 la el, prevăzute şi la art. 30 lit. b) din Legea Bugetului de stat pentru anul 2006, aceştia nu au ţinut cont de faptul, că potrivit actelor de control şi expertizelor efectuate pe caz, suma de 4 230 000 lei, nu a fost trecută prin contabilitatea „Samotlor-Gaz" SRL, administratorul ei, Bulgac Valeriu nereuşind să confirme modul în care a fost utilizată, declaraţiile lui referitor la procurarea anumitor utilaje ce au fost instalate la obiectivul dat, precum şi achitarea salariilor, neconfirmându-se prin date obiective. În acest context, instanţa de apel a menţionat că anume Bulgac V. în calitate de administrator şef şi unic fondator al „Samotlor-Gaz" SRL, poartă răspunderea materială şi financiară pentru gestionarea corectă a bunurilor întreprinderii.

În această ordine de idei, instanţa de apel a conchis că falsificarea procesului-verbal de recepţie a lucrărilor executate şi recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepţie a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, în valoare de 4 230 000 lei, a fost îndreptată spre atingerea scopului final de dobândire prin înşelăciune a respectivelor mijloace băneşti, în această parte urmând a se ţine cont de faptul, că anume modelul

actelor nominalizate ce au fost semnate de inculpaţi, a fost aprobat prin ordinul interdepartamental nr. 13/5 din 15.01.2002, constituind document oficial, ce urmează a fi prezentat lunar de către subantreprenor - antreprenorului general, iar de către acesta - beneficiarului pentru achitare, constituind temeiul de bază a transferului mijloacelor financiare, reprezintând un act prin care antreprenorul dă în primire, iar beneficiarul recepţionează lucrări pentru care urmează a se achita.

Respectiv, instanţa de apel a notat că, acest document acordă antreprenorului dreptul de a solicita şi de a primi mijloacele financiare pentru lucrările executate, obligându-l pe beneficiar să le achite. În atare împrejurări, prin întocmirea acestui proces-verbal, antreprenorul se liberează de obligaţia de a mai executa lucrările, ce au fost acceptate şi recepţionate de beneficiar, care s-au presupus deja a fi executate, constituind un document oficial ce acordă drepturi şi liberează de obligaţii, în care la fel ca şi în „Recapitularea cheltuielilor", inculpaţii de comun acord, au introdus date denaturate referitor la instalarea utilajului de model „Boncom", ce în realitate nu a avut loc, constituind temei pentru transferul sumei de 4 230 000 lei, prin factura fiscală.

Mai mult, instanţa de apel, în privinţa adresării lui Bulgac V. din numele „Samotlor-Gaz" SRL către Consiliul r-lui Făleşti, privind transferul în contul pretinsului avans a sumei de 4 230 000 lei, a specificat că nu-i poate îndreptăţi acţiunile, în lipsa unei previzibilităţi a transferului efectuat, ce nu a trecut înregistrarea contabilă şi în lipsa datelor referitor la procurarea utilajului „Boncom", subcontractul de antrepriză dintre „Samotlor-Gaz" SRL şi SRL „Ascom-Construct", datând cu 04.06.2007, deşi temeiul transferului din decembrie 2006, a constituit pretinsa lui instalare.

La fel, instanţa de apel a reţinut că, încasarea printr-o hotărâre definitivă a Curţii de Apel Economice din 07.02.2008, de la „Samotlor-Gaz" SRL în beneficiul Consiliului r-lui Făleşti, a sumei de 4 230 000 lei, confirmă caracterul ilicit al acestui transfer, iar lipsa evidenţei contabile asupra lui, inclusiv şi însuşirea prin escrocherie, ce putea fi realizată doar de către persoana ce gestionează întreprinderea, cu drept de semnătură pe documentele bancare, adică Bulgac Valeriu.

Subsidiar, instanţa de apel a notat că, neatragerea lui Gligor Alexei la răspunderea penală în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, însă doar în baza art. 328 alin. (3) lit. b) d), Cod penal, pentru *„excesul de putere, cu cauzare de daune în proporţii mari intereselor publice"*, reieşind din suma admisă pentru transfer fără o acoperire factuală, nu îndreptăţesc acţiunile lui Bulgac Valeriu de însuşire a ei prin escrocherie, fiecare din ei urmând să poarte răspunderea pentru faptele comise.

În ce priveşte continuarea executării lucrărilor, la începutul anului 2007 în contul sumei pretinse a fi transferate în avans, instanţa de apel a reţinut că sistarea lor a fost efectuată de către Inspecţia de Stat în construcţii, ca urmare a lipsei documentelor de proiect şi pentru că nu corespundeau standardelor, fapt confirmat de către dirigintele de şantier Rotari Dumitru, ce l-a determinat

să sesizeze respectivul organ, cu retragerea ulterioară a licenţei antreprenorului.

Cât priveşte depoziţiile date în acest sens de către martorul Aculova Svetlana, desemnată de Consiliu ca responsabilă de verificarea lucrărilor şi corespunderea lor documentaţiei, instanţa de apel le-a apreciat critic, menţionând în acest sens că ea nu a efectuat personal şi nu a participat la efectuarea măsurărilor lucrărilor executate în raport cu actele prezentate ordonatorului în confirmarea lucrărilor executate, şi că ele vin în contradicţie cu restul probelor administrate la caz, ce atestă majorarea de către antrepronor a volumului lucrărilor cu 205 299,70 lei, caracterul lor necalitativ şi necorespunderea sumelor primite pentru transfer, volumului lucrărilor de facto executat.

În respingerea argumentelor privind netemeinicia acuzaţiilor aduse lui Bulgac Valeriu, referitor la pretinsa majorare a cheltuielilor la construcţia apeductului cu 205 299,70 lei, care nu ar fi fost constatată prin raportul de expertiză tehnică în construcţii nr. 1250 din 02.06.2008 (f.d. 220-222, vol. II), instanţa de apel a specificat că, întru completarea constatărilor din raport, s-a dispus efectuarea suplimentară a expertizei în construcţii, iar prin rapoartele nr. 3068 din 13.01.2009 şi nr. 900 din 13.04.2009, s-a stabilit că utilajul „Boncom" în sumă de 4 230 000 lei la obiectul *„Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut a or. Făleşti"*, nu a fost instalat, cheltuielile suportate de „Samotlor-Gaz" SRL, la efectuarea lucrărilor de construcţie la obiectul *„Alimentarea cu apă potabilă din râul Prut, a oraşului Făleşti"*, fiind majorate cu 205 299, 70 lei, concluzii ce au fost puse la baza învinuirii aduse, fiind acceptate şi preluate de către instanţa de apel ca fiind în coroborarea cu restul probelor administrate pe caz.

În privinţa argumentelor apărării referitor la incorectitudinea încadrării acţiunilor inculpaţilor şi în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, pentru *„fals de documente"*, instanţa de apel a reiterat că dobândirea ilicită a bunurilor în rezultatul folosirii de către făptuitor a unui document, falsificat anterior de o altă persoană urmează a fi calificată doar conform art. 190 Cod penal. În acest caz, nu este necesară calificarea suplimentară conform art. 361 Cod penal, deoarece, reieşind din prevederile art. 118 Cod penal, prezentarea unor asemenea documente apare ca varietate a înşelăciunii, deci şi a componenţei de escrocherie. În acelaşi timp, falsificarea unor astfel de documente, urmată de folosirea lor de către falsificator, în vederea sustragerii bunurilor trebuie calificată conform art. 190 şi art. 361 Cod penal.

10.5. În privinţa episodului privind dobândirea ilicită de către Bulgac Valeriu prin înşelăciune şi abuz de încredere de la Ţurcanu Vladimir a bunurilor, instanţa de apel a constatat ca fiind dovedită vinovăţia lui Bulgac Valeriu în faptul că, acesta la data de 02.09.2006, acţionând conform unui plan bine determinat şi având scopul însuşirii bunurilor altei persoane, folosindu-se de relaţiile de încredere şi de prietenie cu Ţurcanu Vladimir, prin înşelăciune şi abuz de încredere, sub pretextul împrumutului bănesc, a primit

de la el mijloace băneşti în sumă de 37 600 dolari SUA, ce la data de 02.09.2006, conform cursului oficial a Băncii Naţionale a Moldovei constituia – 486 220,64 lei, asumându-şi angajamentul de a rambursa împrumutul în termen de un an de zile, cu dobânda de 1 % lunar, sumă ce urma să fie achitată către data de 02 a fiecărei luni, încredinţându-l pe Ţurcanu Vladimir că-i va restitui suma primită, din mijloacele financiare obţinute din construcţia apeductului de aprovizionare cu apă potabilă a or. Făleşti.

La 10.10.2006 şi la 18.10.2006, conform dispoziţiei de plată nr. 493 şi respectiv dispoziţiei de plată nr. 514, din bugetul Consiliului raional Făleşti a fost transferată la contul „Samotlor-Gaz" SRL, gestionată de Bulgac Valeriu suma de 2 550 000 lei, ca remunerare pentru lucrările efectuate la construcţia apeductului.

La momentul intrării în posesie asupra sumei totale de 486 220,64 lei, Bulgac Valeriu urmărea scopul sustragerii lor, neavând intenţia de a-şi executa angajamentul asumat, pe motivul că dispunând de sumele financiare menţionate, nu a restituit lui Ţurcanu Vladimir suma datorată, prin ce i-a cauzat un prejudiciu material în proporţii deosebit de mari.

Aceste acţiuni ale inculpatului Bulgac Valeriu au fost încadrate de instanţa de apel în baza art. 190 alin. (5) Cod penal - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înşelăciune sau abuz de încredere, săvârşită în proporţii deosebit de mari.*

Instanţa de apel şi-a întemeiat această constatare în baza următorului ansamblu de probe: declaraţiile martorului Laşcu Inga (f.d. 159, vol. XI, 15-16, vol. XIV) şi a reprezentantului părţii vătămate şi civile, Ţurcanu Vladimir, Laşcu Ion (f.d. 175-178, vol. XII, 12-14, vol. XIV), din prima instanţă şi din instanţa de apel; recipisa ce atestă împrumutul acordat de către acesta lui Bulgac Valeriu în sumă de 37 600 dolari SUA (f.d. 231, vol. IV); recipisa din 22.02.2011 întocmită de Laşcu Inga, referitor la primirea a 2000 dolari SUA, de la inculpat în contul stingerii împrumutului (f.d. 70, vol. X); documentele de constituire a celor două firme SRL „Gazificare – Chişinău" (f.d. 38-102, vol. V) şi „Samotlor-Gaz" SRL (f.d. 160-228, vol. V).

Totodată, instanţa de apel a specificat că atât neconformarea de către inculpatul Bulgac Valeriu la obligaţiile asumate la momentul primirii sumei de 37 600 dolari SUA, cât şi nerestituirea acestei sume până la momentul de faţă, inclusiv în situaţia în care a avut posibilitate reală de a o rambursa, îi denotă intenţia cu care a acţionat şi anume cea de însuşire a respectivei sume. Achitarea parţială din suma împrumutată, a sumei de 2000 dolari SUA pe care i-a transmis lui Laşcu Inga, pe perioada instrumentării cauzei penale, nu este altceva decât o încercare de a-şi ascunde scopul adevărat, acordându-i intenţiei de însuşire o imagine voalată, pentru a o plasa sub aspectul relaţiilor de împrumut de ordin civil.

Din aceste motive, instanţa de apel a respins argumentul apărării privind lipsa intenţiei de însuşire prin escrocherie a mijloacelor băneşti, chiar şi în situaţia în care se pretinde, că la momentul primirii lor inculpatul ar fi fost în

capacitate de plată, dispunând de un şir de imobile, deţinerea cărora în opinia instanţei de apel, nu împiedica realizarea scopului criminal.

10.6. Referitor la episodul de dobândire ilicită prin înşelăciune a bunurilor de la Direcţia Generală pentru Administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova, de către inculpatul Bulgac Valeriu, instanţa de apel a constatat ca fiind dovedită vinovăţia acestuia în faptul că la 14.11.2006, a încheiat cu Direcţia Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului Republicii Moldova, contractul cu privire la executarea lucrărilor de montare a sistemului de aprovizionare autonomă cu energie termică şi electrică a clădirii Preşedinţiei Republicii Moldova, obligându-se conform clauzelor contractuale, să execute lucrările de construcţii-montaj a sistemului de aprovizionare cu energie termică şi electrică a clădirii Preşedinţiei Republicii Moldova, cu sediul în mun. Chişinău, Piaţa Mării Adunări Naţionale nr. 1, în termen de o lună, urmând ca beneficiarul să achite pentru lucrările efectuate, bani în suma de 229 641,58 lei.

La finele lunii decembrie 2006, Bulgac Valeriu, director al „Samotlor-Gaz" SRL, a întocmit procesul-verbal de recepţie a lucrărilor executate în valoare de 229 636, 81 lei, după care la 25.12.2006 a perfectat factura fiscală cu Seria XX nr. xxxxx pe care a remis-o în adresa Direcţiei Generale pentru Administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova, conform căreia „Samotlor-Gaz" SRL a efectuat lucrări de montare a sistemului de aprovizionare cu energie termică şi electrică a clădirii Preşedinţiei Republicii Moldova, în sumă de 229 636,81 lei.

Direcţia Generală pentru Administrarea Clădirilor Guvernului Republicii Moldova în baza facturii fiscale seria XX nr. xxxxx şi a procesului verbal de recepţie a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006 în corespundere cu care „Samotlor-Gaz" SRL a efectuat lucrări de montare a sistemului de aprovizionare cu energie termică şi electrică a clădirii Preşedinţiei, a transferat la contul „Samotlor-Gaz" SRL suma de 229 636, 81 lei. Conform actului de control al Inspecţiei de Stat în Construcţii din 15.05.2007 şi raportului de expertiză nr. 901 din 02.04.09, s-a constatat că la momentul efectuării lucrărilor de către „Samotlor-Gaz" SRL, la montarea sistemului de aprovizionare cu energie termică şi electrică a clădirii Preşedinţiei, s-au admis nejustificat, exagerări al costului lucrărilor în sumă de 26 098, 63 lei, cauzându-se prejudiciu material considerabil bugetului de stat.

Aceste acţiuni ale inculpatului Bulgac Valeriu instanţa de apel le-a încadrat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal - *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înşelăciune, în proporţii considerabile.*

La acest aspect, instanţa de apel a indicat că deşi inculpatul Bulgac Valeriu şi-a negat vinovăţia în această parte, susţinând, că lucrările efectuate de către „Samotlor-Gaz" SRL, în anul 2006 la reparaţia punctului de încălzire şi aerisire a clădirii Preşedinţiei RM, s-au desfăşurat în lipsa proiectului, doar în baza unei schiţe de lucru, cu recepţionarea lor de către reprezentanţii ambelor părţi, în lipsa a careva obiecţii şi cu efectuarea transferului la valoarea

contractului, fără solicitarea rambursării sumei de 26 000 lei, (f.d. 142-155, vol. XI, 179-184, 208-216, vol. XII; 61, vol. XIII), vinovăţia lui şi-a găsit deplină confirmare prin: contractul de antrepriză nr. 23-31/cm din 14.11.2006 (f.d. 111-113 vol. VII), cu documentele însoţitoare la el (f.d. 114-125 vol. VII); actul de trecere la pierderi semnat de părţi la suma de 101 663 lei (f.d. 125, vol. VII) cu factura fiscală din 25.12.2006 (f.d. 126, vol. VII); actul de control al ISC nr. 13 din 15.05.2007 (f.d. 129-132, vol. VII) şi raportul de expertiză nr. 901 din 02.04.2009 (f.d. 260-264, vol. II); factura fiscală seria XX nr. xxxxx din 25.12.2006 şi ordinele de plată nr. 594 din 19.12.2006, nr. 2106 din 19.12.2006, nr. 2108 din 20.12.2006, nr. 1887 din 13.11.2006, nr. 471 din 20.11.2006 (f.d. 120-124; 126, vol. VII); declaraţiile din instanţa de apel a reprezentantului Direcţiei generale pentru administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova, Cebotari Viorel (f.d. 2123, vol. XIV).

Totodată, instanţa de apel a reţinut că lipsa pretenţiilor de ordin material din partea Direcţiei Generale, nu constituie un indiciu a lipsei componenţei de infracţiune în acţiunile inculpatului, deoarece a fost dovedită paguba cauzată în valoare de 26 098, 63 lei, urmând a fi restituită către proprietar din contul inculpatului, care este vinovat de cauzarea ei.

În acelaşi context, instanţa de apel a notat că, faptul neaplicării agentului economic „Samotlor-Gaz" SRL a sancţiunilor economice, în perioada în care se instrumenta cauza penală, fiind constatată însuşirea supracheltuielilor în volum de 26 098, 63 lei, nu constituie temei de achitare a inculpatului Bulgac Valeriu.

Deliberând asupra pedepsei aplicate inculpaţilor Gligor Alexei şi Bulgac Valeriu, instanţa de apel a ţinut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, de gravitatea faptelor comise, ce fac parte din categoria infracţiunilor grave şi deosebit de grave, caracterul prejudiciabil a celor săvârşite, personalitatea inculpaţilor, care pentru prima dată se atrag la răspundere penală, caracteristica lor pozitivă de la locul de trai, precum şi motivul de cupiditate cu care Bulgac Valeriu a acţionat la comiterea faptelor, lipsa circumstanţelor agravante.

Referitor la latura civilă, instanţa de apel a considerat necesar de a fi dispusă încasarea de la Bulgac Valeriu în beneficiul: lui Ţurcanu Vladimir - 486 220, 64 lei, Direcţiei generale pentru administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova - 26 098, 63 lei, de la Gligor Alexei în beneficiul Consiliului raional Făleşti - 98 251,94 lei, volumul acestor daune cauzate fiind constatate prin învinuirea formulată şi faptele reţinute de instanţa de apel.

Totodată, instanţa de apel a mai menţionat că potrivit recipisei (f.d. 109, vol. V) Ţurcanu Vladimir i-a acordat lui Bulgac Valeriu cu împrumut suma de 37 600 dolari SUA, iar fiicei acestuia, Laşcu Inga, prin recipisă (f.d. 70-71, vol. X), i-a restituit suma de 2000 dolari SUA, însă, reieşind din suma pagubei reţinute prin învinuirea adusă, recalculată în valută naţională, potrivit cursului valutar la data formulării învinuirii, instanţa de apel a considerat că

este necesar de a dispune spre încasare întregul volum a daunei materiale, suma restituită luându-se în considerare la punerea deciziei în executare.

11. Decizia instanţei de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

11.1 Inculpatul Gligor A. şi avocatul acestuia Frecăuţanu I., care invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12), 14), 15) Cod de procedură penală, au solicitat casarea deciziei din 26 iunie 2017, invocând că aceasta contravine prevederilor art. 8, 100, 101, 389, 419 Cod de procedură penală şi în pofida faptului că în decizie sunt enumerate probele, instanţa de apel nu a făcut analiza probelor; au fost încălcate drepturile inculpatului garantate de Constituția Republicii Moldova.

11.2 Avocatul Mazur Svetlana în numele inculpatului Bulgac Valeriu, indicând temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12), 13) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței, invocând că decizia este ilegală şi emisă contrar probelor administrate.

12. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 decembrie 2017, recursurile au fost respinse ca inadmisibile, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017.

13. În motivarea soluției, instanța de recurs, referitor la temeiurile de recurs comune invocate de recurenți, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, a reţinut că acestea nu sunt incidente în prezenta speță, din considerentul că instanţa de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală şi prin hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante, invocate în apelurile declarate, întemeindu-şi soluția în baza probelor examinate de prima instanță, care parțial au fost examinate, verificate de instanţa de apel, apreciate corect de aceasta prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, consemnate în procesul verbal al ședinței de judecată, descrise în decizia atacată, soluția instanței nefiind afectată de o eroare gravă de fapt, iar decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția.

Referitor la temeiul de recurs invocat şi prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 15) Cod de procedură penală, instanţa de recurs a notat că nu se confirmă în prezenta cauză, or hotărârile CtEDO la care face referire recurentul, nu sunt aplicabile în prezenta speță din motiv că încălcările de drepturi invocate, nu s-au confirmat.

Referitor la argumentele recurentului Frecăuţanu Iuri în numele inculpatului Gligor A., în partea recunoașterii acestuia vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, instanța de recurs a reținut că, inculpatul Gligor Alexei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii de depășire a drepturilor şi atribuțiilor acordate prin lege, cu cauzarea unor daune concretizate, anume urmărilor grave, manifestate prin pricinuirea daunelor materiale în proporții deosebit de mari, ori excluderea acestei sintagme din textul normei incriminate, în

cazul din speță nu afectează claritatea învinuirii formulate şi corectitudinea încadrării juridice reținute de instanţa de apel, fapt ce nu exclude răspunderea penală a inculpatului Gligor A., pentru fapta de depășire a atribuțiilor de serviciu, or constatările Hotărârii Curţii Constituționale nr. 22 din 27 iunie 2017, nu influențează legalitatea şi temeinicia soluției instanței de apel din prezenta speță.

Cu privire la argumentul recurentului că, instanța de apel a preluat învinuirea formulată din rechizitoriu, care are un caracter vag, instanța de recurs a stabilit că, acest argument nu poate fi acceptat, deoarece reprezintă o interpretare subiectivă de către recurent a actului de învinuire, care fiind raportată la decizia instanței de apel, precum și textului prescris în art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, incriminat inculpatului Gligor Alexei, denotă că învinuirea are un caracter clar și precis, fiindu-i incriminată acestuia depășirea atribuțiilor de serviciu ce-i reveneau în virtutea art. 60 alin. (2) lit. c) al Legii privind administrația publică locală din 18.03.2003, manifestată prin încălcarea pct. 6.9 din anexa nr.3 a contractului de antrepriză nr. 76 din 11.09.2006 și anume semnarea procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006 și recapitularea cheltuielilor conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, ce conțineau date denaturate, soldate cu urmări grave prin pricinuirea daunelor materiale în proporții deosebit de mari.

Ce ţine de critica recurentului, precum că acuzarea nu a prezentat nici o probă care ar confirma elementul infracțional – acțiuni concrete de depășire a atribuțiilor de serviciu ale inculpatului Gligor Alexei, instanța de recurs a conchis, că acesta nu poate fi admis, din considerentul că din conținutul deciziei atacate (f.d. 206-212 vol. XIV) rezultă că, instanța de apel și-a întemeiat corect soluția de condamnare a inculpatului Gligor Alexei în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, pe un cumul de probe suficient, apreciat prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, ce în ansamblu au demonstrat vinovăția inculpatului Gligor Alexei în comiterea depășirii atribuțiilor de serviciu, prin semnarea procesului-verbal de recepție a lucrărilor de executare pe luna decembrie 2006.

Ce ține la alegațiile avocatului Frecăuțanu Iuri, *precum că instanța de apel la pronunțarea hotărârii noi în baza art.329 alin.(1) Cod penal, și-a întemeiat în mare parte soluția pe declarațiile martorului G.Budu, iar în ședința instanței de apel s-a stabilit că declarațiile acestuia sunt neveridice*, instanța de recurs a stabilit că aceste alegații nu se confirmă în prezenta cauză, or, reieșind din textul deciziei instanței de apel (f.d. 201-205, vol. IV), soluția de condamnare a inculpatului nu a fost întemeiată nu numai pe declarațiile martorului Budu G., dar prin coroborare cu declarațiile altor martori.

Cu referire la criticele recurentului că, *potrivit deciziei instanței de apel , declarațiile martorilor Coliban E., Cireș V., Ionesie I., Railean A., Caraman V., Bînzar I., au fost date citirii de partea acuzării, însă potrivit procesului-verbal (f.d. 153 vol. XIV) declarațiile nu au fost citite, fiind doar făcută o referire la foaia dosarului și*

denumirea actului, instanța de recurs a reținut că acestea sunt inadmisibile, or, din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată din 24.02.2017 (f.d. 149-155, vol. XIV), reiese că în acesta s-a indicat cercetarea probelor, care au fost verificate în corespundere cu cerințele art. 414 alin. (6) Cod de procedură penală, iar la finele cercetării judecătorești, conform procesului-verbal, careva întrebări de la participanți nu au parvenit.

Privitor la argumentele recurentului că, *instanța de apel selectiv a grupat probele pe caz, și anume, cele prezentate de partea apărării fiind ignorate, nefiind elucidate circumstanțe importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, fără a fi indicat nici un motiv de respingere a probelor apărării*, instanța de recurs le-a respins, deoarece din textul deciziei instanței de apel (f.d. 205, vol. XIV), s-a constatat că, aceasta s-a expus în privința probelor prezentate de partea apărării motivându-și corect concluzia de respingere a acestor probe, iar careva temeiuri care ar justifica intervenția în decizia instanței de apel, sub aceste aspecte criticate nu s-au stabilit.

Ce ține de criticele, precum că *instanța de apel ignorând prevederile art. 415 alin. (2), 419 Cod de procedură penală punând la baza hotărârii de condamnare declarațiile martorilor Garaz V., Muduc V., Coliban E., Cireș V., Ionesie I., Railean A., Caraman V., Bînzari I., fără a dispune audierea acestora*, instanța de recurs a conchis că nu pot fi acceptate, deoarece în ședințele de judecată a instanței de apel au fost audiați pe viu 14 martori, a căror declarații constituie mărturii acuzatorii, inclusiv martorii decisivi – Budu G. și Ursachi Z..

În opinia instanței de recurs, declarațiile martorilor indicați în recurs, nu au avut un caracter decisiv, or vinovăția inculpatului Gligor Alexei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal a fost deja demonstrată prin probe suficiente, astfel încât, chiar în ipoteza excluderii declarațiilor acestor martori, nu a fost afectată corectitudinea și temeinicia soluției instanței de apel.

Privitor la argumentul recurentului că *instanța de apel nu a combătut constatările primei instanțe privind faptul că Gligor Alexei a fost sesizat sau a cunoscut despre faptul că PCRM folosește încăperi în incinta școlii muzicale fără achitarea plăților corespunzătoare*, instanța de recurs a apreciat acest argument ca unul neîntemeiat, or instanța de apel a indicat obiectiv că majoritatea martorilor pe caz, au confirmat faptul că, inculpatul Gligor cunoștea cu certitudine despre folosirea timp de mai mulți de către PCRM, a încăperilor din incinta școlii, fără achitarea plăților de locațiune, problema respectivă fiind abordată de aceștia, solicitând includerea ei pe ordinea ședinței Consiliului raional, însă inculpatul intenționat a trecut-o cu vederea și nu a întreprins măsuri efective pentru înlăturarea sau curmarea acestor ilegalități.

Referitor la criticile avocatului Frecăuțanu Iuri, prin care acesta invocă *lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, precum și motive că în speță, procesul verbal de recepție nu constituie un document oficial*, instanța de recurs le-a respins, or instanța de apel corect a constatat că anume modelul acestui proces verbal, care a fost semnat de

inculpat, a fost aprobat prin ordinul interdepartamental nr.13/6 din 15.01.2002, astfel acesta este un document oficial.

Totodată, instanța de recurs ordinar a conchis că, instanța de apel corect a reținut faptul întrunirii elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, iar procesul verbal de recepție a lucrărilor executate pentru luna decembrie 2006 ca fiind un document oficial, ce constituie obiectul material a infracțiunii prevăzute de art.361 Cod penal. Din aceleași considerente au fost respinse și argumentele recurentului precum că, procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006 nu cade sub incidența art. 316 Cod penal, or această constituie o interpretare teoretică a recurentului, ce contravine circumstanțelor prezentei cauze penale.

Instanța de recurs a respins criticile recurentului că, „*în decizie lipsește analiza și expunerea argumentată privitor la modalitatea soluționării laturii civile*", deoarece instanța de apel în baza acelorași probe prin care a constatat vinovăția inculpatului Gligor Alexei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, a determinat cuantumul prejudiciului în sumă de 98 251,94 lei, făcând referire la prevederile art. 397 pct. 1) Cod de procedură penală.

Ce ține de argumentele avocatului Mazur Svetlana în numele inculpatului Bulgac Valeriu că, „*de către partea acuzării nu au fost prezentate probe care să confirme intenția inculpatului de a însuși suma de 4 230 000 lei, dar a fost o modalitate de transfer a acestei sume în avans cu scopul de a fi valorificată suma de 8 500 000lei, pentru a nu fi întoarse în caz de nefolosire*", instanța de recurs a constatat că acestea nu pot fi admise, or instanța de apel s-a expus detaliat și minuțios asupra acestor aspecte invocate de recurent în decizia sa (f.d. 216-217, vol. XIV).

Referitor la argumentele recurentului că, „*lui Bulgac Valeriu i s-a incriminat însușirea sumei de bani de comun acord și împreună cu Gligor Alexei, ultimului nefiindu-i incriminată această faptă, nefiind administrate careva probe care să confirme intenția comună a acestora*", instanța de recurs a menționat că, instanța de apel a conchis just că, acest fapt nu îndreptățește acțiunile lui Bulgac Valeriu calificate în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, fiecare urmând să poarte răspundere pentru faptele comise.

Ce ține de argumentele recurentului pe episodul însușirii de către inculpatul Bulgac Valeriu prin înșelăciune și abuz de încredere de la Țurcanu Vladimir a sumei de 37 600 dolari SUA, *precum că între aceștia sunt prezente relații civile*, instanța de recurs nu le-a acceptat, or asupra acestor aspecte s-a expus detaliat și argumentat instanța de apel, motivare care în virtutea corectitudinii ei și pentru evitarea repetării inutile a fost acceptată și însușită de instanța de recurs ordinar.

Referitor la motivele recurentului că *prezența suprachetuielilor în mărime de 26 098,63, nu cade sub incidența legii penale, or suma dată a apărut în urma unor relații economice, fiind transferată pe contul unei persoane juridice și nu persoanei fizice Bulgac Valeriu, deci litigiul dintre aceste două persoane juridice, urma să se*

rezolve în procedura civilă, instanța de recurs le-a apreciat ca fiind nefondate, or, instanța de apel în baza probelor apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, corect a reținut intenția inculpatului Bulgac Valeriu care avea calitate de administrator a SRL „Samotlor Gaz", de a însuși prin înșelăciune suma de 26 098,63 lei, ce s-a probat ca fiind supracheltuieli nejustificate, or anume inculpatul Bulgac a întocmit procesul verbal de recepție a lucrărilor executate și factura fiscală pe care a remis-o în adresa Direcției Generale pentru Administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova, în temeiul căreia ultima a transferat în contul SRL „Samotlor Gaz" suma de 229 636,81 lei, ce cuprinde inclusiv suma de 26 098,63 lei, reținută ca fiind supracheltuieli.

Cu privire la argumentul recurentul precum că *procesul-verbal de recepție a lucrărilor din decembrie 2006, cât și factura fiscală XX xxxxx, constituie documente contabile, iar acțiunile inculpatului Bulgac Valeriu pot fi încadrate în baza art. 335 sau 335[1] Cod penal*, instanța de recurs a conchis că este opinia subiectivă a recurentului, ce nu s-a acceptat, or aceasta contravine cumulului de probe examinate în instanța de apel și soluția de încadrare a acțiunilor inculpatului Bulgac Valeriu în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, este întemeiată just pe cumulul de probe descrise în decizia instanței de apel (f.d. 221-223, vol. XIV), apreciate corect prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Ce ține de criticile recurentului *că concluziile instanței de apel sunt niște constatări nemotivate și neargumentate cu menționarea a câtorva probe la general, fără să fie evaluate la justa valoare în cumul cu alte probe cercetate*, instanța de recurs le-a respins, din considerentul că acestea nu cad sub incidența temeiurilor de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, iar instanța de recurs nu poate da o nouă apreciere probelor administrate în speță, ci doar examinează cauza sub aspectul prezenței erorilor de drept comise de prima instanță și cea de apel, la judecarea cauzei.

14. Decizia instanţei de apel din 26.06.2017 şi a instanţei de recurs din 05.12.2017, pe capătul de învinuire a lui Bulgac V. în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, a fost atacată cu recurs în anulare de către avocatul Bargan G. în numele condamnatului Bulgac V., care a solicitat casarea parțială a acestora, cu pronunţarea unei noi hotărâri de achitare a lui Bulgac V. în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, din motiv că fapta nu este prevăzută de legea penală.

15. Prin decizia Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie din 19 aprilie 2018, a fost dispusă inadmisibilitatea recursului în anulare declarat, deoarece este vădit neîntemeiat.

16. Împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26.06.2017 și deciziei Colegiului penal lărgit a Curții Supreme de Justiție din 05.12.2017, au declarat recursuri în anulare:

16.1 Avocatul Frecăuțanu Iuri în numele condamnatului Gligor A., care solicită casarea deciziilor atacate, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în temeiul prevederilor art. 453 Cod de procedură penală, invocând existența viciului fundamental.

În susținerea recursului în anulare, indică:

- încălcarea art. 6 §1 din Convenție, sub aspectul prerogativei audierii martorilor direct în cazul rejudecării cauzei după o sentință de achitare;

- încălcarea art. 7 din Convenție, printr-o pedeapsă penală aplicată în baza unei legi penale neclare, fiind invocat *inter alia* și faptul că acuzația de *ultra vires* „soldate cu urmări grave intereselor publice" a rămas neschimbată și cu această formulare cauza a fost expediată cu rechizitoriu pentru judecare. Actul de învinuire nu conține informația în ceea ce privește depășirea vădită a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, precum și urmările grave intereselor publice, deși, procurorul a avut obligația să dezvăluie acești factori. Prin urmare, actul de învinuire se caracterizează prin imprecizii cu privire la detaliile esențiale ale situației de fapt. În așa mod, învinuirea adusă condamnatului Gligor Alexei, contravine în mod evident dreptului garantat prin art. 6 §3 din Convenție. Astfel, se încalcă și dreptul la apărare. Totodată, termenul „daunei intereselor publice" a fost declarat neconstituțional prin Hotărârea Curții Constituționale, nr. 22 din 27.06.2017. Astfel, recurentul consideră că în acest caz au fost încălcate esențial drepturile condamnatului garantate de Constituția Republicii Moldova, iar această încălcare echivalează cu eroare judiciară gravă. Or, termenul constitutiv a infracțiunii – „daune intereselor publice" este unul fundamental pentru a considera fapta ca fiind una penală;

- nici rechizitoriul, nici deciziile atacate nu conțin răspunsuri concrete cu privire la unele întrebări importante pentru justa soluționare a cauzei, fiind prezentă violarea art. 6 alin. (3) lit. a) a Convenției, adică dreptul acuzatului de a fi informat în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa;

- învinuirea în săvârșirea infracțiunii, nu putea fi efectuată în baza unei clauze contractuale, deoarece la stabilirea depășirii limitelor competenței în sensul art. 328 Cod penal, prevederile care reglementează drepturile și atribuțiile condamnatului Gligor Alexei, în mod obligatoriu trebuie să fie prevăzute sau să derive dintr-o lege sau dintr-un act normativ subordonat legii. Prin urmare, prevederile pct. 6.9 al anexei nr.3 a Contractului de antrepriză din 11.09.2006, nu puteau fi invocate, pentru a fundamenta depășirea drepturilor și atribuțiilor, întrucât anexa menționată nu se integrează în sistemul legislației;

- acuzarea, la etapa judecării cauzei în prima instanță, apel și recurs ordinar nu a prezentat nici o probă care ar confirma elementul infracțional - acțiuni concrete de depășire a atribuțiilor de serviciu ale condamnatului, și anume că Gligor Alexei și-ar fi atribuit ilegal atribuții care nu-i sunt atribuite prin lege și ar fi substituit competența Consiliul raional. Așadar, lipsa probelor de constatare a acțiunilor concrete de depășire a atribuțiilor de serviciu ale lui Gligor Alexei în speța, decizia de condamnare a ultimului în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal capătă un caracter nefundat și bazat pe presupuneri;

- condamnarea lui Gligor Alexei pe baza de probe neexaminate direct la etapa rejudecării după achitarea sa anterioară. Or, instanța de apel, admițând apelul procurorului era obligată să procedeze în corespundere cu prevederile art.415 alin.(2) și 419 Cod procedură penală, însă, nu a respectat aceste norme și a pus la baza hotărârii de condamnare declarațiile martorilor Garaz V., Muduc V., Coliban E., Cireș V., Ionesie I., Railean A., Caraman V., Bînzar I. fără a dispune audierea acestora pe viu, însă, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată (f.d. 153 vol. XIV), partea acuzării nu a dat citire declarațiilor acestora, fiind doar făcută o referire la fila dosarului și denumirea actului;

- probatoriul decisiv pe care instanța de apel și-a întemeiat hotărârea de condamnare, menținută de instanța de recurs, a fost obținut contrar principiilor nemijlocirii, oralității și contradictorialității, recurentul făcând referire în acest sens la hotărârea CEDO în cauza Marius Hanu vs. României;

- instanța de apel nu a contrazis constatările primei instanței precum că *„din probele administrate în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat că până în anul 2007, inculpatul Gligor Alexei nu a fost sesizat sau a cunoscut despre faptul că PCRM folosește încăpere în incinta școlii muzicale, fără a achita plata corespunzător, totodată, instanța a constatat că după ședința Consiliului raional Fălești, când unii consilieri au abordat problema dată, inculpatul Gligor Alexei practic nu a exercitat funcția de președinte al raionului, o perioadă aflându-se în concediul anual, ulterior fiind degrevat în legătură cu participarea la campania electorală”*;

- atât instanța de apel cât și cea de recurs ordinar, selectiv a grupat probele pe caz, cele prezentate de partea acuzării fiind redate în decizie, iar cele prezentate de partea apării fiind integral ignorate, fără să fie făcută o analiză și apreciere a acestora, ca urmare nefiind elucidate fapte importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei. Neindicarea motivului de respingere a probelor prezentate de către partea apărării reprezintă o eroare gravă, ce duce la încălcarea dreptului la un proces echitabil;

- constatările formale ale instanței de apel cu privire la argumentele apărării au fost ignorate prin reproducerea actului de învinuire, iar motivarea judiciară dată de instanțele de apel și recurs este una neclară, dat fiind faptul, că se atestă o copiere a rechizitoriului și nu o analiză clară a probelor, argumentării și aprecierii a acestora;

- declarațiile martorului Budu, fiind contestate de partea apării, instanțele de apel și recurs le-a admis ca veridice, iar versiunea înaintată de către acest martor, precum că contractul era doar proiect, a fost preluată de către instanța de apel și recurs la motivarea concluziilor sale. Însă, faptele din declarațiile acestui martor nu au fost confirmate prin suport factologic;

- nici instanța de apel, nici cea de recurs nu s-au expus în privința contractului prezentat de către partea apărării, și anume „Contract de arendă nr. 2”, expunându-se în privința unui oarecare contract de locațiune, care nu este anexat la materialele cauzei;

- instanța de apel nu a contrazis nici într-un fel constatările primei instanțe privitor la faptul că, procesul verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, a fost prezentat de către antreprenor, fără a fi însoțit de toate actele corespunzătoare și fără a fi semnat de dirigintele de șantier și responsabilul tehnic, prin urmare pentru existența componenței de infracțiune prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, este obligatoriu ca documentul oficial falsificat să acorde drepturi sau să elibereze de obligații;

- acest proces verbal nu intră sub incidența art. 361 Cod penal, deoarece în ipoteza încălcării legislației și documentelor normative în construcții, manifestate chiar și prin falsificare sau întocmirea incorectă a documentelor de execuție și a celor de încercare și de analiză în construcție, poate atrage doar răspunderea contravențională în baza art. 177 alin. (2) lit. j) Cod contravențional;

- privitor la admiterea acțiunii civile, de către instanța de apel, cât și de recurs ordinar nu a fost analizat în ce mod a fost soluționată latura civilă, prin prisma cererilor înaintate, vizând existența și cuantumul prejudiciului cauzat părții civile, or, simpla enumerare a mijloacelor de probă existente la dosar, nu poate completa motivarea deciziei în latura civilă. Astfel, instanța este obligată să indice cu lux de amănunte probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, iar absența trimiterii la probele administrate, fără o analiza a acestora în raport cu componentele despăgubirilor, constituie nemotivare a hotărârii;

- atât instanța de apel, cât și cea de recurs, au încălcat prevederile art. 385, 389 Cod de procedură penală, deoarece ca rezultat al aprecierii probelor, erau obligate să reflecte în decizie motivele concluziilor privind admiterea sau respingerea unor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, să se expună asupra argumentelor invocate de către inculpatul Gligor Alexei. Așadar, circumstanțele menționate au fost ignorate de către instanța de apel.

16.2 Avocatul Mazur Svetlana în numele condamnatului Bulgac V., care solicită casarea deciziilor atacate cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie menţinută sentinţa, prin care Bulgac V. a fost achitat.

În susținerea recursului în anulare, invocă:

- la examinarea prezentei cauze, s-a constatat existenţa între inculpatul Bulgac V. şi partea vătămată Ţurcanu V. a raporturilor civile, fapt ce în mod incontestabil atrage achitarea inculpatului, pe motiv că fapta nu este prevăzută de legea penală, aşa cum prevede art. 390 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală;

- contrar prevederilor art. 6 CoEDO, art. 26 alin. (3), 8 Cod de procedură penală, instanţele de apel şi recurs au dat prioritate şi au considerat veridice doar declaraţiile martorului acuzării Laşcu I. şi a reprezentantului părţii vătămate-Ţurcanu V., Laşcu I., încadrând acţiunile inculpatului în baza legii penale, fără a le analiza în coroborare cu alte probe prezentate şi fără a exclude dubiile existente;

- nici la urmărirea penală, nici în instanţele de judecată nu s-a stabilit faptul că, la încheierea contractului de împrumut din 02.09.2006 şi nici după expirarea termenului acestuia, inculpatul Bulgac V. ar fi comis careva acţiuni ilegale, dimpotrivă, el a semnat recipisa, precum şi a restituit o parte de sumă în mărime de 2000 dolari SUA, confirmat din nou prin recipisă, nu a negat datoria avută, avea o situaţie financiară prielnică la momentul primirii banilor cu împrumut, indicând că în acea perioadă avea în proprietate bunuri imobile şi mobile;

- probele scrise la care face referire instanţa de apel în decizia adoptată la fel nu confirmă vinovăţia inculpatului în comiterea infracţiunii incriminate;

- consideră violate garanţiile consacrate de art. 7 CEDO;

- la momentul semnării recipisei de împrumut, nici un om de specialitate nu putea să prevadă că astfel de acţiune poate genera o răspundere penală în baza art. 190 Cod penal sau că lipsa pe parcurs a mijloacelor băneşti va genera o răspundere corespunzătoare;

- în lumina art. 1 a Protocolului nr. 4 adiţional la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi libertăţilor din 04.11.1950, este interzisă privarea de libertate pentru datorii, se invocă că „nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligaţie contractuală”;

- în acţiunile lui Bulgac V. lipseşte fapta infracţiunii, prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal, prima instanţă corect ajungând la concluzia de achitare a lui pe marginea învinuirii aduse, în această parte. În ce priveşte infracţiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, pe episodul de construcţie a apeductului „Alimentarea cu apă din rîul Prut a oraşului Făleşti”, instanţa de fond, la fel just a considerat, că nu şi-a găsit confirmare;

- la momentul perfectării unor acte care au fost calificate ca avans în sumă de 4 000 000 lei, din suma totală a contractului de 31 000 000 lei, nici un om de specialitate nu putea să prevadă că astfel de acţiune poate genera o răspundere penală în baza art. 190 Cod penal sau că lipsa pe parcurs a mijloacelor băneşti va genera o răspundere corespunzătoare.

17. Judecând recursurile în anulare declarate în raport cu materialele cauzei şi motivele invocate, Colegiul penal conchide că recursul în anulare declarat de către avocatul Mazur Svetlana în numele condamnatului Bulgac Valeriu, urmează a fi respins, iar recursul în anulare declarat de către avocatul Frecăuțanu Iuri în numele condamnatului Gligor Alexei urmează a fi admis, din următoarele considerente.

<u>Cu referire la recursul în anulare declarat de către avocatul Mazur Svetlana în numele condamnatului Bulgac Valeriu.</u>

În conformitate cu dispoziţiile art. 452, coroborate cu cele ale art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, condamnatul, după epuizarea căilor ordinare de atac, este în drept de a ataca hotărârile irevocabile, cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea

atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul RM despre depunerea cererii.

De remarcat este acel fapt, că potrivit alin. (2) art. 453 Cod de procedură penală, recursul în anulare este inadmisibil dacă nu se întemeiază pe motivele prevăzute în prezentul articol sau este declarat repetat.

La fel, Colegiul penal notează, că potrivit dispoziţiilor art. 4.2 din Protocolul adiţional nr. 7 la CEDO, redeschiderea procesului, conform legii şi procedurii penale a statului respectiv, poate fi efectuată, dacă fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente sunt de natură să afecteze hotărârea pronunţată.

Principiul securităţii raporturilor juridice, consfinţit în articolul 6 din Convenţia Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor fundamentale, cere *inter alia* ca, atunci când instanţele judecătoreşti dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuţie (*hotărârea CtEDO Brumărescu vs România din 28 octombrie 1999*).

Reieşind din prevederile legale enunţate şi jurisprudenţa constantă a Curţii Europene a Drepturilor Omului, condamnatul este în drept să declare doar o singură dată recurs în anulare, iar recursurile ulterioare vor fi repetate, adică lipsite de orice suport legal.

Din lucrările dosarului rezultă că, anterior în numele condamnatului Bulgac V. a mai declarat recurs în anulare, avocatul Bargan G., care a fost examinat prin decizia Colegiului penal a Curţii Supreme de Justiţie 19 aprilie 2018 (f.d.138 v. XV), fiind decis inadmisibilitatea acestuia.

În temeiul celor expuse, Colegiul penal conchide, că recursul în anulare declarat de avocatul Mazur Svetlana în numele condamnatului Bulgac V., în prezenta cauză penală, este declarat repetat şi respectiv se impune soluţia de respingere a acestuia ca inadmisibil.

Privitor la critica avocatului Mazur S., precum că Bulgac V. nu a încheiat contract cu avocatul Bargan G. şi nu a împuternicit pe nimeni să încheie un contract de asistenţă juridică cu acest avocat, Colegiul penal o respinge ca neîntemeiată, deoarece, în prezentul recurs în anulare nu se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie din 19 aprilie 2018.

Cu referire la recursul declarat de către avocatul Frecăuțanu Iuri în numele condamnatului Gligor A.

Recursul în anulare este o cale de atac în afara gradelor de jurisdicție, prin care se realizează o procedură extraordinară de judecare. Esența acesteia constă în remedierea erorilor pe care le conțin hotărârile irevocabile.

Fiind o cale de atac extraordinară, recursul în anulare poate fi folosit după ce au fost epuizate toate căile ordinare de atac.

Scopul pentru care este exercitat recursul în anulare, potrivit art. 453 alin. (1) Cod penal, reprezintă repararea erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul R. Moldova despre depunerea cererii. Într-un

cuvânt este un remediu procesual reglementat strict de legiuitor în scopul înlăturării unor grave erori de fapt sau de drept pe care le conțin hotărârile definitive sau în vederea protejării dreptului la apărare sau la contradictorialitatea procedurilor, aducând astfel atingere autorității de lucru judecat.

Dispoziţiile pct. 44) art. 6 Cod de procedură penală stabilesc ca *viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunţată* o încălcare esenţială a drepturilor şi libertăţilor garantate de Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, de alte tratate internaţionale, de Constituţia Republicii Moldova şi de alte legi naţionale.

Din prevederile legale nominalizate, Colegiul penal reiterează că, una din cerinţele esenţiale la declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenţei erorii de drept, comise la judecarea cauzei, ce cade sub incidenţa noţiunii de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea atacată.

În prezenta speţă, Colegiul penal atestă din textul recursului în anulare declarat de către avocatul Frecăuţanu I. în numele condamnatului Gligor A., că partea apărării invocă afectarea hotărârilor judecătoreşti adoptate în prezenta cauză de vicii fundamentale, exprimate prin încălcarea art. 6§1 al Convenţiei – dreptul la un proces echitabil, prin faptul că *instanţa de apel a dispus condamnarea lui Gligor A. după o sentinţă de achitare, pe baza probelor neexaminate direct la etapa rejudecării cauzei; hotărârile nu sunt motivate; instanţa a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluţia; nu au fost întrunite elementele infracţiunii, faptei săvârşite i s-a dat o încadrare juridică greşită;* încălcarea art. 7 al Convenţiei – prin aceea că *a fost aplicată o pedeapsă penală în baza unei legi penale neclare.*

Analizând hotărârile atacate, Colegiul penal constată, că la judecarea cauzei în privinţa condamnaţilor au fost admise erori de drept, care au încălcat drepturile fundamentale ale acestora şi constituie un viciu fundamental, erori ce urmează a fi reparate la etapa examinării în instanţa de apel, deoarece acestea se referă şi la aspectele de fapt, iar apelul este o cale de atac sub aspect de fapt şi de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât şi în drept în privinţa persoanei care l-a declarat de către jurisdicţia de al doilea grad, asupra hotărârii primei instanţe.

Subsidiar la cele consemnate, Colegiul penal constată ca fiind racordabile speţei date, şi prevederile art. 426 Cod de procedură penală, potrivit cărora Colegiul penal examinează cauza prin extindere cu privire la persoanele în privinţa cărora nu s-a declarat recurs sau la care acesta nu se referă, putând hotărî şi în privinţa lor, fără a crea acestora o situaţie mai gravă, dacă s-a decis admisibilitatea recursului.

Aşadar, în prezenta cauză penală supusă judecării, se reţine că au fost condamnaţi Gligor A. şi Bulgac V., astfel luând în consideraţie că recursul în anulare declarat de către avocatul Mazur Svetlana în numele condamnatului

Bulgac Valeriu, a fost respins ca inadmisibil, însă ţinând cont de faptul că la judecarea cauzei au fost admise erori, care au încălcat drepturile fundamentale şi ale lui Bulgac V., care se răsfrâng şi asupra acestuia, ce constituie un viciu fundamental, Colegiul penal conchide că prin extindere hotărârile adoptate urmează a fi casate şi în privinţa acestuia.

Mai mult, aplicarea efectului de extindere a recursului şi în privinţa lui Bulgac V., este necesar şi reieşind din faptul că, în practica constantă, dreptul de a declara recurs în anulare doar o singură dată, nu-l lipseşte pe condamnat de dreptul, ca în interiorul termenului de recurs în anulare de 6 luni, să fie declarate şi alte recursuri în numele acestuia. Or, la caz recursul avocatului Bargan G., a fost declarat în termenul de 6 luni, prevăzut de lege, acesta fiind declarat inadmisibil, până la expirarea termenului pentru a depune recursuri în anulare. Astfel, aplicarea efectului extensiv, acordă în speţă posibilitatea, de a evita lezarea drepturilor condamnatului Bulgac V. şi existenţa viciilor fundamentale, la examinarea cauzei în privinţa acestuia.

Potrivit materialelor cauzei, prin sentință, au fost achitaţi, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor: Gligor A., de învinuirea adusă în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d), art. 329 alin. (1) și art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal; Bulgac V., de învinuirea adusă în baza art. 190 alin. (5) și art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal.

Instanţa de apel prin decizia adoptată la data de 26 iunie 2017, rejudecând cauza, a admis apelurile declarate, casînd sentinţa şi pronunţând o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanţă, prin care: procesul penal în privinţa lui: Gligor A. în baza art. 329 alin. (1), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal şi Bulgac V. în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, a fost încetat în legătură cu prescripţia tragerii la răspundere penală. Totodată, au fost recunoscuţi vinovaţi şi condamnaţi Gligor A. în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, Bulgac V. în baza art. 190 alin. (5) Cod penal. În temeiul art. 397 pct. 1) Cod de procedură penală, s-a dispus recuperarea de către Gligor Alexei a prejudiciului cauzat prin infracţiune Consiliului r-nului Făleşti în mărime de 98 251,94 lei, iar de către Bulgac Valeriu a prejudiciului cauzat prin infracţiune lui Ţurcanu Vladimir, în valoare de 486 220,64 lei şi Direcţiei Generale pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM, în valoare de 26 098,63 lei.

Astfel, urmează a se consemna că, procedura de examinare a apelului, după o hotărâre de achitare pronunţată de prima instanţă prezintă unele particularităţi aparte. În acest sens, trebuie avute în vedere dispoziţiile art. 6 din Convenţia Europeană, aşa cum acestea au fost interpretate şi aplicate, şi prevederile art. 415 alin. (2^1) Cod de procedură penală, potrivit cărora după o hotărâre de achitare pronunţată de prima instanţă, instanţa de apel nu poate dispune condamnarea persoanei fără audierea acesteia în şedinţa de judecată a instanţei de apel, precum şi fără audierea martorilor acuzării, în cazul în care declaraţiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanţial condamnarea unei persoane.

Bazat pe cele ce preced, Colegiul penal evidenţiază că, instanţa de apel nu este în drept să pronunţe o hotărâre prin care constată vinovăţia inculpatului de comiterea infracţiunii imputate prin rechizitoriu, bazându-se exclusiv pe actele şi lucrările primei instanţe, în temeiul cărora s-a dispus achitarea acestuia. Or, după o hotărâre de achitare pronunţată de prima instanţă, acuzatorul de stat este obligat în instanţa de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât şi a martorilor acuzării, declaraţiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanţial condamnarea inculpatului.

În particular, în atare situaţii administrarea mijloacelor de probă se desfăşoară după regulile generale prevăzute pentru prima instanţă, fiind aplicat principiul nemijlocirii, ce permite instanţei să perceapă direct faptele şi împrejurările relatate de părţi sau martori, precum şi reacţiile acestora la întrebările adresate.

În general, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze, este imperios de a supune analizei şi aprecierii toate probele acumulate în dosar. De altfel, în cadrul cercetării judecătoreşti se administrează probe anume pentru lămurirea faptelor şi împrejurărilor importante, sub toate aspectele, în condiţii de nemijlocire, publicitate şi contradictorialitate, în scopul perceperii directe a probelor de către instanţa de judecată pentru formularea opiniei referitor la vinovăţia persoanei trimise în judecată.

Or, atunci când unei persoane i se reproşează săvârşirea unei fapte penale şi i se aduce o acuzaţie, aceasta trebuie să fie bazată pe probe pertinente, veridice şi concludente care ar dovedi, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracţiune şi a fost comisă anume de inculpat.

Ca atare, avocatul Frecăuţanu I. în numele condamantului Gligor A. în cererea de recurs în anulare critică anume faptul că instanţa de apel nu a acordat deplină eficienţă prevederilor legale expuse supra şi a conchis asupra vinovăţiei condamnatului bazându-se preponderent pe probele cercetate de prima instanţă, puse la baza achitării lui Gligor A., mai mult ca atât, unor probe li s-a dat doar citire foaia dosarului şi denumirea actului, nefiind citite declaraţiile consemnate în procesele verbale respective.

Din actele dosarului s-a adeverit că instanţa de apel nu a ţinut seama de dispoziţiile legale pertinente în acest sens şi nu a audiat nemijlocit martorii acuzării a căror declaraţii, în opinia instanţei, au influenţat în mod direct soluţionarea acestei cauze, prin aceasta încălcând dispoziţia art. 415 alin. (2^1) Cod de procedură penală.

Aşadar, în partea descriptivă a deciziei, instanţa de apel a reflectat conţinutul declaraţiilor date de martorii Garaz V., Muduc V., Coliban E., Cireş V., Ionesie I., Railean A., Caraman V., Bînzari I., redând cu exactitate conţinutul acestora şi afirmând că şi prin acestea se confirmă indubitabil vinovăţia inculpatului Gligor A., fără a dispune audierea acestora pe viu.

Tot, în acest punct de analiză, urmează de notat că în decizia instanţei de apel (f.d. 202 v. XIV), este indicat că declaraţiile martorilor Coliban E., Cireş V., Ionesie I., Railean A., Caraman V., Bînzari I., au fost date citirii de către partea acuzării, însă reieşind din procesul-verbal al şedinţei de judecată (f.d. 153 v. XIV), procurorul nu a dat citire declaraţiilor martorilor, consemnate în procesele-verbale respective, fiind doar făcută o referire la foaia dosarului şi denumirea actului.

În acelaşi timp, se observă că declaraţiile martorilor: Coliban E., Cireş V., Ionesie I., Railean A., Caraman V., Bînzari I. au fost puse de către prima instanţă la baza sentinţei de achitare în privinţa lui Gligor A.

În condiţiile în care, instanţa de apel a procedat la o nouă interpretare a declaraţiilor martorilor, pe care nu i-a audiat *in personam*, rămâne de reţinut că Gligor A. a fost condamnat pe baza aceloraşi mărturii care le-au fost suficiente instanţei anterioare pentru a se îndoi de acuzaţiile aduse acestora şi pentru a motiva achitarea în privinţa lor.

În cazuri similare celor disputate şi în prezenta speţă, Colegiul penal atrage atenţia că CtEDO în repetate rânduri a statuat că drepturile apărării au fost "*sensibil reduse*" din cauza că persoana a fost condamnată pe baza mărturiilor pe care alte instanţe le-au considerat insuficiente, fără a-i audia din nou pe martori, aceleaşi motive au stat şi la baza constatării despre încălcarea dreptului la apărare. (*a se vedea în acest sens şi Hotărârea CtEDO din 8 noiembrie 2016 (Cererea nr. 41.468/10) în cauza Gutău împotriva României)*

Este indubitabil că, prerogativa de a aprecia pertinenţa unei „*oferte de probă*", inclusiv celei făcute de martori, ia aparţinut instanţei de apel, care trebuia să argumenteze faptul neaudierii nemijlocite a martorilor respectivi, confirmând prin aceasta echitatea procedurii de judecarea a cauzei în apel.

În contextul dat, se insistă pe faptul că lipsa unui motiv serios care să justifice neprezentarea unui martor pentru acuzare, constituie un element important în ceea ce privește evaluarea caracterului echitabil de ansamblu al acestui proces, un astfel de element este susceptibil să încline balanța în favoarea constatării despre încălcarea iremediabilă a art. 6§1 și 3 lit. d) din Convenţie.

Cu titlu de principiu, Colegiul penal subliniază că, din moment ce o declaraţie avansată de un martor, este susceptibilă să fondeze, substanţial, concluzia despre vinovăţia unei persoane despre comiterea unei infracţiuni, aceasta constituie o mărturie în sprijinul acuzării, ceea ce denotă că garanţiile prevăzute de art. 6 alin. (1) din Convenţie îi sunt aplicabile.

Nu se contestă faptul că era de competenţa instanţei de apel să aprecieze probatoriul din dosar, cu toate acestea, este inadmisibil că Gligor A. a fost declarat vinovat de comiterea infracţiunilor, pe baza aceloraşi probe care au făcut ca prima instanţă să se îndoiască de temeinicia acuzaţiei incriminată acestuia.

Alt aspect ce necesită a fi nominalizat la analiza hotărârilor contestate, este faptul că la rejudecarea cauzei, instanţa de apel la data de 26 iunie 2017,

după pronunţarea unei sentinţe de achitare a lui Gligor A. şi Bulgac V. nu s-a expus asupra tuturor argumentelor descrise în sentința de achitare.

În continuare, Colegiul penal menţionează că, instanța de apel nu a contrazis nici într-un fel concluziile primei instanțe privitor la faptul că *„din probele administrate în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat că, până în anul 2007 inculpatul Gligor Alexei nu a fost sesizat sau a cunoscut despre faptul că PCRM folosește încăpere în incinta școlii muzicale fără a achita plata corespunzător, totodată, instanța a constatat că după ședința Consiliului raional Fălești, când unii consilieri au abordat problema dată, inculpatul Gligor Alexei practic nu a exercitat funcția de președinte al raionului, o perioadă aflându-se în concediul anual, ulterior fiind degrevat în legătură cu participarea la campania electorală*", constatând doar că Gligor A., cunoscând cu certitudine despre folosirea timp de mai mulţi ani, de către fracţiunea PCRM a două spaţii publice, fără achitarea plăţilor de locaţiune, nu a întreprins careva măsuri efective în vederea înlăturării sau curmării acestor ilegalităţi.

Totodată pe episodul privind recunoaşterea lui Gligor A. şi Bulgac V. vinovaţi de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, instanţa de apel, la fel nu a contrazis constatările primei instanţe, precum că *„procesul verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna decembrie 2006, a fost prezentat de către antreprenor, fără a fi însoțit de toate actele corespunzătoare și fără a fi semnat de dirigintele de șantier și responsabilul tehnic, prin urmare pentru existența componenței de infracțiune prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, este obligatoriu ca documentul oficial falsificat să acorde drepturi sau să elibereze de obligații"*, soluţie menţinută de instanţa de recurs la data de 05.12.2017.

În aceeaşi ordine de idei, instanţa de recurs reiterează că obligaţia instanţei de a-şi motiva hotărârea face parte din setul de garanţii stabilite pentru existenţa unui proces echitabil, iar potrivit considerentelor CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenţiei, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părţile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuzneţov şi alţii c. Rusiei (2007) § 85).

Deci, Colegiul penal notează, pentru a demonstra că părţile au fost auzite în prezenta cauză, instanţa de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărâre asupra motivelor decisive invocate de apelanţi şi asupra argumentelor descrise în sentinţa de achitare, prin prisma criticilor invocate de părţi, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluţiei adoptate la caz.

Aşadar, în decizie instanţa de apel urmează să analizeze argumentele importante invocate, motivându-şi temeiurile de fapt şi de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea fiecăruia din motivele invocate.

Totodată, Colegiul penal reţine că la examinarea apelului, de către partea apărării a fost prezentat contractul de arendă din 03 ianuarie 2005, actul de primire-predare în arendă din 03 ianuarie 2005, calculul plăţii de arendă, factura seria Xxxxx din 28 februarie 2005, factura seria Xxxxx din 15 martie

2005 şi certificatul emis de către ÎS „Editura Statistica”, însă cu referire la aceste probe instanţa de apel a indicat că „*în ce priveşte pretinsul contract de locaţiune, cu calculul sumelor ce urmau a fi achitate şi cele două borderouri de plată pentru perioada campaniei electorale la alegerile prezidenţiale, pusă la dispoziţia instanţei de apel de către partea apărării, recunoscute de către Grigore Budu şi Ursachi Zinaida, cu explicaţiile făcute de ei în acest sens, inclusiv şi de către Ana Ciobaniţa, Colegiul ţine să menţioneze, că pe lângă faptul că el nu întruneşte forma şi rechizitele necesare, având multiple rectificări, consecinţele lui juridice în aspectul efectuării achitărilor, nu şi-au produs efectul, nefiind confirmat prin probatoriul administrat pe caz şi cercetat la şedinţele de judecată, cu atât mai mult, că de dreptul încheierii unui atare contract, potrivit actelor normative supra menţionate, şeful secţiei cultură, Grigore Budu, nu dispunea, ceea ce confirmă alegaţiile cu privire la întocmirea unui proiect de contract, cu actele anexate la el, pe care l-a transmis spre informare şi aprobare PCRM, după care urma a fi consemnat în modul stabilit de Lege, or simplul fapt, că Grigore Budu nu dispunea de împuterniciri legale de a-l încheia, deja denotă neproducerea de către el a careva consecinţe juridice”.*

În aceeaşi ordine de idei, instanţa de apel a menţionat că *„din cauza multiplelor rectificări, consecinţele juridice ale contractului prezentat în aspectul efectuării achitărilor nu şi-au produs efectul”*, însă nu a indicat care rectificări au dus la imposibilitatea efectuării achitărilor, în situaţia în care pe lângă contractul de arendă, există şi actul de primire-predare, calculul mărimii arendei anuale, factura seria Xxxxx din 28 februarie 2005, factura seria Xxxxx din 15 martie 2005.

La fel, instanţa de apel, nu s-a expus în privinţa contractului prezentat de către partea apărării, cu denumirea „Contract de arendă nr. 2”, expunându-se în privinţa unui oarecare contract de locaţiune, care nu este anexat la materialele cauzei.

Astfel, Colegiul penal constată că, instanţa de apel, recunoscându-l vinovat pe Gligor A. de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 329 alin. (1) Cod penal, nu a luat în consideraţie aceste probe prezentate de partea apărării, apreciind prioritar declaraţiile martorului Budu G., fără a înlătura divergenţele din declaraţiile acestui martor, date la diferite etape ale procesului, fără o evaluare în cumul a tuturor probelor şi fără să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora, neilucidând faptele importante pentru soluţionarea justă şi promptă a cauzei date, soluţie menţinută de instanţa de recurs la data de 05.12.2017.

Totodată, Colegiul penal atestă, că instanţa de apel, selectiv a grupat probele pe caz, unele fiind redate în decizie, iar celelalte fiind ignorate, fără a le evalua şi fără a efectua o analiză a acestora, cu aprecierea fiecărei probe în parte, cu expunerea asupra admisibilităţii sau inadmisibilităţii probei, ignorând totalmente probele administrate la caz. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a reda declaraţiile participanţilor la proces, dar şi de a expune esenţa acestor depoziţii şi legătura lor cu conţinutul altor probe care în ansamblu confirmă sau

infirmă o circumstanţă pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

În opinia Colegiului penal, instanţa de apel nu a pătruns în esenţa problemei de fapt şi de drept, fiind prezentă discrepanţa între cele reținute de instanța de apel și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii pripite şi nemotivate.

Rezumând cele menţionate, Colegiul penal lărgit constată că, instanţa de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirilor înaintate, să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinenţei, concludenţii, utilităţii şi veridicităţii ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor şi în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală). Contrar acestor stricte prevederi legale instanţa de apel selectiv a apreciat câteva probe, grupându-le, ignorând restul probelor, fără să le aprecieze pe fiecare în parte şi să se expună asupra admisibilităţii sau inadmisibilităţii lor, expunând temeiul respectiv şi argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată.

Una din condițiile adoptării unei hotărâri judecătoreşti legale este respectarea garanțiilor unui proces echitabil, ceea ce, la caz, nu a fost respectat de către instanțele ierarhic inferioare.

În continuare, Colegiul penal reţine că instanţa de recurs adoptând decizia din 05.12.2017, a indicat că lui Gligor A. i-a fost incriminată comiterea infracţiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, cu indicii calificativi – *săvârşirea de către o persoană cu înaltă funcţie de răspundere a unor acţiuni care depăşesc în mod vădit limitele drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege,* ***soldate cu urmări grave*** *intereselor publice,* ***manifestate prin pricinuirea daunelor materiale în proporţii deosebit de mari***, iar constatările Curții Constituționale din Hotărârea nr. 22 din 27.06.2017, nu influenţează legalitatea şi temeinicia soluţiei instanţei de apel.

Însă, Colegiul penal ţine să menţioneze că instanţa de recurs nu a exercitat un control efectiv al învinuirii aduse lui Gligor A. în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, prin prisma prevederilor legale şi a jurisprudenţei CtEDO privind claritatea, caracterul concret şi previzibilitatea acesteia, totodată nu a ţinut şi cont de faptul că prin hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 27.06.2017, privind excepţia de neconstituţionalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin. (1) din Codul penal, a fost declarat neconstituţional textul *„intereselor publice sau”* din alin. (1) al art. 328 Cod penal.

Astfel, referitor la acest capăt de acuzare, instanţa de apel urmează să verifice dacă *învinuirea adusă lui* Gligor A. în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, *este clară, concretă şi previzibilă,* luând în consideraţie elementul calificativ incriminat inculpatului „soldate cu urmări grave *„intereselor publice””* şi dacă învinuirea conţine informaţia în ce priveşte depăşirea vădită a limitelor drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege.

Din considerentele menţionate, Colegiul penal concluzionează că încălcările comise de instanţele de judecată constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărârile atacate, adică reprezintă erori de drept care nu pot fi corectate de către Colegiul penal în prezenta procedură, deoarece instanţa de recurs în anulare nu este abilitată cu atribuţii de a judeca cauza şi a se pronunţa asupra legalităţii hotărârii atacate, precum şi soluţia adoptată de către instanța de apel este contrară prevederilor legale, astfel, instanța de apel, rejudecând cauza dată, a comis eroarea de drept prevăzută în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, eroare ce nu poate fi corectată de către instanţa de recurs, deci există temeiul de casare a soluţiei adoptate de către instanța de apel şi de recurs, care au ignorat prevederile legislaţiei în vigoare la judecarea cauzei.

Reieşind din aceste circumstanţe, Colegiul penal consideră necesar a casa total deciziile Colegiului penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie din 05 decembrie 2017 şi Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017, în cauza penală în privinţa lui **Gligor Alexei Xxxxx,** prin extindere şi în privinţa lui **Bulgac Valeriu Xxxxx** şi dispune rejudecarea cauzei penale**,** la Curtea de Apel Bălţi, în alt complet de judecată, în strictă conformitate cu prevederile legale.

Totodată, luând în consideraţie că deciziile menţionate au fost casate prin extindere şi în privinţa lui Bulgac V., Colegiul penal, consideră necesar de a casa şi decizia Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie din 19 aprilie 2018, în privinţa acestuia.

La rejudecarea cauzei instanţa de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare şi limitele acesteia, să se pronunţe corespunzător şi în strictă conformitate cu prevederile legii procesual penale asupra motivelor esenţiale invocate în cererile de apel şi asupra tuturor circumstanţelor de fapt şi de drept ale cauzei, să cerceteze amănunţit aspectele învinuirii înaintate, să verifice şi să aprecieze profund probele administrate şi examinate în instanţă în strictă conformitate cu cerinţele legii, să le dea o evaluare cuvenită cu argumentarea admisibilităţii sau inadmisibilităţii fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluţionarea justă şi promptă a cauzei date; să-şi argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, respectiv în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăţie sau nevinovăţie a inculpaţilor, să emită o soluţie clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum şi de practica relevantă a CtEDO, şi să pronunţe o hotărâre legală şi întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

În subsidiar, Colegiul penal *inter alia* ţine să evidenţieze că, la rejudecarea cauzei de către instanţa de apel, aceasta urmează să ţină seama şi de modificările cadrului legal şi practicii judiciare efectuate prin Hotărârea Curţii Constituţionale nr. 22 din 27 iunie 2017, unde Curtea s-a expus asupra

excepţiei de neconstituţionalitate a unor prevederi ale art. 328 alin. (1) din Codul penal.

18. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c), 457 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curţii Supreme de Justiţie,

D E C I D E :

Se respinge ca inadmisibil, recursul în anulare declarat de către avocatul Mazur Svetlana în numele condamnatului Bulgac Valeriu.

Se admite recursul în anulare declarat de către avocatul Frecăuțanu Iuri în numele condamnatului Gligor Alexei**.**

Se casează total deciziile Colegiului penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie din 05 decembrie 2017, Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie din 19 aprilie 2018 şi Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017, în cauza penală în privinţa lui **Gligor Alexei Xxxxx,** prin extindere şi în privinţa lui **Bulgac Valeriu Xxxxx** şi dispune rejudecarea cauzei penale**,** la Curtea de Apel Bălţi, în alt complet de judecată.

Gligor Alexei Xxxxx şi **Bulgac Valeriu Xxxxx**, urmează a fi eliberaţi din instituţia penitenciară în care se deţin, dacă nu execută pedeapsa în baza unei alte hotărâri judecătoreşti sau în privinţa acestora nu sunt aplicate măsuri preventive sub formă de arestare preventivă.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunţată la data de 21 martie 2019.

Preşedinte Timofti Vladimir

Judecători Cobzac Elena

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

Toma Nadejda

Ţurcan Anatolie

Boico Victor

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorului Cobzac Elena
Conform art. 339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală în cauza penală privindu-i pe **Gligor Alexei Xxxx şi Bulgac Valeriu Xxxxx**.

1. Prin decizia Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie din 21 februarie 2019, a fost respins ca inadmisibil, recursul în anulare declarat de către avocatul Mazur Svetlana în numele condamnatului Bulgac Valeriu. Admis recursul în anulare declarat de către avocatul Frecăuțanu Iuri în numele condamnatului Gligor Alexei şi casate total deciziile Colegiului penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie din 05 decembrie 2017, Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie din 19 aprilie 2018 şi Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017, în cauza penală în privinţa lui **Gligor Alexei Xxxx,** prin extindere şi în privinţa lui **Bulgac Valeriu Xxxxx** şi dispune rejudecarea cauzei penale**,** la Curtea de Apel Bălţi, în alt complet de judecată.

2. Am semnat cu respect decizia, dar, cu privire la soluţia adoptată, exprim dezacordul parțial cu majoritatea completului de judecată, deoarece consider că, recursul în anulare declarat de avocatul Frecăuțanu Iuri în numele condamnatului Gligor Alexei urma a fi admis, cu casarea parţială a deciziilor Colegiului penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie din 05 decembrie 2017 şi Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017, în cauza penală în privinţa lui **Gligor Alexei Xxxx,** şi dispusă încetarea procesului penal în privinţa acestuia**,** învinuit în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există alte circumstanţe care exclud tragerea la răspundere penală, în rest hotărârile contestate să fie menţinute.

Având în vedere materialele cauzei, consider corectă și conformă soluția instanţei de apel din 26 iunie 2017, menţinută de instanţa de recurs la 05 decembrie 2017, prin care:

- procesul penal în privinţa lui Gligor Alexei în baza art. 329 alin. (1), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, a fost încetat în legătură cu prescripţia tragerii la răspundere penală, acesta fiind liberat de răspundere penală, în baza acestor infracţiuni;
- procesul penal în privinţa lui Bulgac V. în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, a fost încetat în legătură cu prescripţia tragerii la răspundere penală, acesta fiind liberat de răspundere penală;
- Bulgac V. a fost recunoscut vinovat de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 9 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii de administrare a întreprinderilor şi organizaţiilor comerciale pe un termen de 5 ani.

În temeiul art. 397 pct. 1) Cod de procedură penală, s-a dispus recuperarea de către Gligor Alexei, a prejudiciului cauzat prin infracţiune Consiliului r-nului

Făleşti, în mărime de 98 251,94 lei, iar de către Bulgac Valeriu a prejudiciului cauzat prin infracţiune, lui Ţurcanu Vladimir în valoare de 486 220,64 lei şi Direcţiei Generale pentru Administrarea Clădirilor Guvernului RM în valoare de 26 098,63 lei.

Or, analizând argumentele invocate în recursul în anulare declarat de avocatul Frecăuțanu Iuri în numele condamnatului Gligor A., privind ilegalitatea deciziei instanţei de recurs ordinar, constat că motivele reflectate în recursul în anulare și opinia subiectivă a recurentului asupra nevinovăţiei inculpatului Gligor A., pe aceste capete de acuzare, nu constituie un viciu fundamental şi, în acest sens, temei de intervenire în procedura precedentă nu se constată. Mai mult, esenţa criticilor aduse în recursul în anulare au constituit obiect de discuţie în cadrul examinării recursului ordinar asupra căror instanţa s-a expus, motivându-și soluţia detaliat potrivit pct. 13 al deciziei adoptate la 05.12.2017, concluzionându-se asupra faptului că, vinovăția inculpatului Gligor Alexei în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 329 alin. (1), art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, a fost deja demonstrată prin probe suficiente, iar instanța de apel corect a reținut faptul întrunirii elementelor constitutive ale infracțiunilor menţionate.

Sub un alt aspect, se impune precizarea că, la etapa judecării recursului în anulare, instanţa nu declanşează un control asupra fondului cauzei, nu dă o nouă apreciere probelor administrate şi cercetate şi nu verifică argumentele care anterior nu au fost obiect de cercetare în cadrul etapelor precedente de judecare a cauzei, ci verifică doar dacă s-a admis vreun viciu fundamental de către instanţele ierarhic inferioare.

Reieşind din materialele dosarului, se atestă că, instanţa de recurs ordinar a stabilit cert pe capetele de învinuire menţionate, că la examinarea cauzei în instanța de apel, corect a fost apreciat întreg probatoriul în sensul art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinenţei, concludenţii, utilităţii, veridicităţii şi coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt şi de drept, ajungând la concluzia corectă privind încetarea procesului penal în privinţa lui Gligor Alexei în baza art. 329 alin. (1), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, în legătură cu prescripţia tragerii la răspundere penală, fiind prezente în acţiunile lui elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate.

Se reține, că instanţa de recurs ordinar, verificând decizia instanţei de apel prin prisma prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, cu certitudine a stabilit că, la examinarea cauzei în apel au fost respectate prevederile legale prescrise de art. 413-418 Cod de procedură penală, iar careva erori la acest capitol, la fel, nu au fost constatate.

La fel, invocarea avocatului Frecăuţan I. precum că, instanţa de apel a încălcat prevederile art. 415 alin. (2^1) Cod de procedură penală, astfel a conchis asupra vinovăţiei condamnatului Gligor A., bazându-se preponderent pe probele cercetate de prima instanţă, puse la baza achitării lui Gligor A., o consider declarativă, astfel reieşind din procesul-verbal al şedinţei de judecată a instanţei de apel, a fost respectată procedura, fiind audiaţi pe viu majoritatea martorilor acuzării şi

cercetate materialele cauzei, cărora li s-a dat o nouă apreciere, în conformitate cu prevederile art. 414 alin. (4) Cod de procedură penală.

Totodată consider, că toate probele prezentate au primit o apreciere corectă, iar concluziile făcute de instanța de apel și instanța de recurs ordinar privind încetarea procesului penal în privinţa lui Gligor A. în baza art. 329 alin. (1), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, în legătură cu prescripţia tragerii la răspundere penală, rezultă din probele acumulate la prezenta cauză, careva încălcări procedurale, pe care le invocă recurentul nu se regăsesc în speța dată, iar hotărârile instanțelor judecătorești, în această parte, nu conțin vicii fundamentale.

La fel, se atestă că prin decizia instanţei de apel din 26 iunie 2017, Gligor A. a fost recunoscut vinovat şi condamnat în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, pentru faptul *săvârşirii de către o persoană cu înaltă funcţie de răspundere a unor acţiuni care depăşesc în mod vădit limitele drepturilor şi atribuţiilor acordate prin lege, soldate cu urmări grave intereselor publice, manifestate prin pricinuirea daunelor materiale în proporţii deosebit de mari*, la 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii de administrare în organele publice, pe un termen de 5 ani, soluţie, ce a fost menţinută de instanţa de recurs prin decizia din 05.12.2017.

În acelaşi context, se reţine că condamnarea inculpatului Gligor A., în baza învinuirii aduse în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, nu poate fi menţinută, deoarece textul *„intereselor publice sau"* din alin. (1) al art. 328 Cod penal, a fost declarat neconstituţional prin Hotărârea Curţii Constituţionale nr. 22 din 27.06.2017, privind excepţia de neconstituţionalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin. (1) din Codul penal, până la pronunţarea deciziei instanţei de recurs la data de 05.12.2017. Astfel, în conformitate cu art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, hotărârile Curţii Constituţionale privind interpretarea Constituţiei sau privind neconstituţionalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanţele de judecată şi pentru persoanele participante la procesul penal.

Potrivit art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în cazul în care există alte circumstanţe care exclud tragerea la răspundere penală se adoptă o sentinţă de încetare a procesului penal, iar conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanţa admite recursul, casează hotărârea atacată şi dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de Codul de procedură penală.

În continuare, raportând prevederile legale expuse supra, la actele cauzei, ținând cont de prevederile hotărârii Curții Constituționale nr. 22 din 27.06.2017, privind excepţia de neconstituţionalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin. (1) din Codul penal, prin care a fost declarat neconstituțional și textul *„intereselor publice sau"* din alin. (1) al art. 328 Cod penal, am optat pentru admiterea recursului în anulare declarat de avocatul Frecăuțanu Iuri în numele condamnatului Gligor Alexei, cu casarea parţială a deciziilor Colegiului penal lărgit al Curţii Supreme de Justiţie din 05 decembrie 2017 şi Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017, în cauza penală în privinţa lui **Gligor Alexei Xxxx,** şi dispusă încetarea

procesului penal în privinţa acestuia**,** învinuit în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există alte circumstanţe care exclud tragerea la răspundere penală.

Totodată, consider soluţiile instanţei de recurs din 05 decembrie 2017 şi a instanţei de apel din 26 iunie 2017, în privinţa lui Bulgac V., legale şi întemeiate, deoarece prin decizia Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie din 19 aprilie 2018, a fost dispusă inadmisibilitatea recursului în anulare declarat, deoarece este vădit neîntemeiat. Argumentele avocatului Mazur S., precum că Bulgac V. nu a încheiat contract cu avocatul Bargan G. şi nu a împuternicit pe nimeni să încheie un contract de asistenţă juridică cu acest avocat, sunt declarative, întemeiat fiind respins ca inadmisibil, recursul în anulare declarat de către avocatul Mazur Svetlana în numele condamnatului Bulgac V., acesta fiind declarat repetat.

Mai mult ca atât, consider neîntemeiată soluţia de casare a deciziilor menţionate prin extindere şi în privinţa lui Bulgac V., deoarece soluţia de încetare a procesului penal în privinţa lui Gligor A.**,** învinuit în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu încălcă drepturile fundamentale ale lui Bulgac V., acesta fiind condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, iar în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, a fost încetat procesul penal, în legătură cu prescripţia tragerii la răspundere penală.

Reieşind din cele expuse, consider că deciziile instanţei de apel din 26 iunie 2017 şi a instanţei de recurs la 05 decembrie 2017, cu excepţia învinuirii aduse lui Gligor A.**,** în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d) Cod penal, sunt legale şi întemeiate, astfel, am optat şi pentru soluţia, ca în rest să fie menţinute.

Copia corespunde originalului,
Judecătorul Cobzac Elena

21 februarie 2019 **Dosar nr. 4-1re-1/2019**

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorului Timofti Vladimir

Conform art. 339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală în cauza penală privindu-i pe **Gligor Alexei Xxxxx şi Bulgac Valeriu Xxxxx**.

1. Prin decizia Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie din 21 februarie 2019, a fost respins ca inadmisibil, recursul în anulare declarat de către avocatul Mazur Svetlana în numele condamnatului Bulgac Valeriu. Admis recursul în anulare declarat de către avocatul Frecăuțanu Iuri în numele condamnatului Gligor Alexei și casate total deciziile Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 decembrie 2017, Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 19 aprilie 2018 și Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 iunie 2017, în cauza penală în privința lui Gligor Alexei Xxxxx, prin extindere și în privința lui Bulgac Valeriu Xxxxx și dispusă rejudecarea cauzei penale, la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

2. Am semnat cu respect decizia, dar nu am fost de acord cu soluţia adoptată şi am propus o altă soluţie, de respingere ca inadmisibile a recursurilor în anulare declarate în prezenta speță, în legătură cu ce expun opinie separată.

3. Pentru a fi mai succint, indic că susţin în totul ce este indicat în partea introductivă şi în pct. 1-16 a deciziei Colegiului penal al Curţii Supreme de Justiţie din 21 februarie 2019, în prezenta cauză.

4. Nu susțin admiterea recursului în anulare declarat de către avocatul Frecăuțanu Iuri în numele condamnatului Gligor Alexei, mai mult ca atât prin extindere în privința lui Bulgac Valeriu, din motiv că prin admiterea recursului în anulare și casarea deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 decembrie 2017 în prezenta cauză, se va încălca principiul securității raporturilor juridice fiind admis un recurs deghizat.

Astfel, invoc că în jurisprudența Curţii Europene a Drepturilor Omului, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, "*inter alia*", ca, atunci când instanţele judecătoreşti dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuţie (*a se vedea cauza Brumărescu vs România, Nr.28342/95&62, 28 octombrie 1999*). Acest principiu insistă asupra faptului că nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri judecătoreşti definitive şi executorii doar în scopul reluării procesului de judecată şi al unei noi soluţionări a cauzei. Competenţa de revizuire a instanţelor supreme trebuie exercitată pentru a corecta erorile de drept şi omisiunile justiţiei, şi nu pentru a efectua o reexaminare a cauzei. Revizuirea nu trebuie tratată ca un recurs deghizat şi nici existenţa a două păreri asupra aceleiaşi probleme nu poate servi drept temei pentru reexaminare. O îndepărtare de la acest

principiu este justificată doar în cazul în care reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale şi obligatorii (*a se vedea cauza Bujniţa vs Moldova, Nr.36492/02, 16 ianuarie 2007*).

Consider că extinderea în privința lui Bulgac Valeriu în speța dată, nu este prevăzută de Legea procesual-penală în procedura recursului în anulare.

Nu susțin nici motivele invocate în decizie, privind aplicarea prevederilor art. 10 Cod penal - retroactivitatea Legii penale în privința lui Gligor Alexei, reieşind din Hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 27.06.2017, fiindcă după devenirea irevocabilă a hotărârilor judecătorești, retroactivitatea se aplică conform prevederilor art. 10^1 Cod penal, în procedură separată și nu în procedura recursului în anulare.

De asemenea, consider că învinuirea înaintată lui Gligor Alexei nu este afectată de Hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 27.06.2017, în Rechizitoriu fiind descrise clar cui s-a cauzat concret prejudiciul material și nu intereselor publice la general - ce este neconstituțional.

Cu referire la Hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 01.10.2018, prin care s-a declarat neconstituțională sintagma „*urmări grave*", consider că nu poate fi aplicată în speța dată, fiindcă decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 decembrie 2017 în această cauză, a fost adoptată până la 01.10.2018, iar Hotărârile Curții Constituționale nu au efect retroactiv.

5. Reieşind din aceste considerente, am propus soluţia, de respingere ca inadmisibile a recursurilor în anulare declarate de către avocatul Mazur Svetlana în numele condamnatului Bulgac Valeriu și de către avocatul Frecăuțanu Iuri în numele condamnatului Gligor Alexei, cu menținerea deciziei Colegiului penal lărgit din 05 decembrie 2017 în speța dată, dar nu am fost susţinut de ceilalţi judecători.

Judecător **Timofti Vladimir**

OPINIE SEPARATĂ

/în temeiul art. 339 alin. (7) Cod de procedură penală/

1. Prin decizia din 21 februarie 2019, Colegiul penal al Curţii Supreme de Justiţie a dispus: „*Se respinge ca inadmisibil recursul în anulare declarat de către avocatul Mazur Svetlana în numele condamnatului Bulgac Valeriu.*

Se admite recursul în anulare declarat de către avocatul Frecăuţanu Iuri în numele condamnatului Gligor Alexei.

Se casează total deciziile Colegiului penal lărgit al Curţii Supreme de Justiție din 05 decembrie 2017, Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 19 aprilie 2018 şi Colegiului penal al Curţii de Apel Bălți din 26 iunie 2017, în cauza penală în privința lui Gligor Alexei Nicolae, prin extindere ți în privința lui Bulgac Valeriu Andrei și dispune rejudecarea cauzei penale la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată".

2. Îmi expun dezacordul cu această soluţie din următoarele considerente.

În primul rând, instanța de recurs în anulare a dispus rejudecarea cauzei pe motiv că instanța de apel a încălcat procedura de condamnare a inculpaților după o sentință de condamnare, iar instanța de recurs ordinar a menținut o asemenea hotărâre, neîntemeiată legal.

Or, potrivit art. 415 alin. (2^1) Cod de procedură penală, judecînd apelul declarat împotriva sentinţei de achitare, instanţa de apel nu este în drept să pronunţe o hotărîre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum şi a martorilor acuzării solicitaţi de părţi. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declaraţiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanţial condamnarea inculpatului.

În aspectul dat se atestă, însă, că în cazul faptelor incriminate inculpaților și încadrate pentru Gligor A. în baza art. 328 alin. (3) lit. b), d), 329 alin. (1), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, iar pentru Bulgac V. în baza art. 190 alin. (5), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, susceptibile să întemeieze într-un mod substanţial condamnarea lor sunt în special probele scrise, care au fost cercetate în ședința instanței de apel și consemnate în respectivul proce-verbal, cât și declarațiile unor martori care tocmai au fost audiați din nou în instanța de apel, toate circumstanțele cauzei și probele administrate fiind apreciate de către instanțele de apel, de recurs ordinar și de recurs în anulare conform prescripțiilor din art. 101 Cod de procedură penală, adică separat, din punct de vedere al pertinenței, concludenţei, utilității şi veridicității, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv în raport cu circumstanţele în fapt şi în drept invocate în învinuirea formulată ultimilor, indicând argumentat și detaliat motivele pentru care au fost respinse versiunile și probele apărării.

În acelaşi timp, potrivit art. 6 pct. 11^1), 27 alin. (1), 414 alin. (1), (2), 427 alin. (1), 434 Cod de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greşită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu

propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanţa de apel, judecând apelul, verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanţă, conform materialelor din dosar. Instanţa de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Judecând recursul declarat împotriva deciziei instanţei de apel, instanţa de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei. Instanţa de recurs verifică doar, în temeiul pretinselor erori de drept invocate de recurent, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reţinute prin hotărârea atacată şi dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispoziţiilor de drept formal şi material.

Astfel, activitatea instanţelor judecătoreşti privind aprecierea sau reaprecierea probelor conţinute în dosarul penal şi a circumstanţelor cauzei, este o competenţă şi prerogativă legală a acestor instanţe, şi invocarea în cadrul unui recurs în anulare doar a aprecierii probelor în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este una lipsită de orice suport juridic, şi nu constituie în sine un viciu fundamental de natură să afecteze o hotărâre irevocabilă.

Mai mult, motivele invocate în recursul în anulare, au constituit deja obiect de examinare în instanţele de apel şi de recurs ordinar, iar în cazul condamnatului Bulgac V. și de recurs în anulare, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens, iar o altă opinie asupra probelor şi circumstanţelor pricinii care au fost puse la baza sentinţei de condamnare, conform jurisprudenţei CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujniţa c. Moldovei*).

Prin urmare, după mine, instanţele vizate, în aspectul procedurii achitare-condamnare, nu au comis erori de drept de natura unui viciu fundamental.

În al doilea rând, potrivit art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, soluţionarea recursului în anulare se efectuează potrivit dispoziţiilor art. 434-436, care se aplică în mod corespunzător.

Deci, normele vizate nu prevăd expres competența instanței de recurs în anulare să examineze cauza prin extindere cu privire la persoanele în privinţa cărora nu s-a declarat recurs sau la care acesta nu se referă (*art. 426 CPP*).

Pe lângă aceasta, conform art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunţată, se consideră încălcare esenţială a drepturilor şi libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaţionale, de Constituţia Republicii Moldova şi de alte legi naţionale. În corespundere cu art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă conţinutul şi motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 şi cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Stipulările de drept enunțate atestă, în opinia mea, că redeschiderea unui proces penal irevocabil poate fi cerută, prin intermediului recursului în anulare, doar personal de partea care consideră că i-au fost încălcate esenţial drepturile şi libertățile respective, ținând cont și de dreptul ei de a nu fi judecat de mai multe ori, prescris în art. 22 Cod de procedură penală.

Mai mult, potrivit art. 453 alin. (2) Cod de procedură penală, recursul în anulare este inadmisibil dacă este declarat repetat.

Or, potrivit jurisprudenței CtEDO, principiul securității raporturilor juridice, prevăzut în art. 6 din Convenție, cere *inter alia* că, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Hotărârea Brumărescu vs România, din 28.10.1999*).

În această consecutivitate, se impune concluzia lipsei suportului juridic pentru casarea, prin extindere, și a hotărârilor judecătorești irevocabile în privința condamnatului Bulgac V., care a fost condamnat și pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, care nu a fost incriminată și recurentului Gligor A., deci lipsind temeiul extinderii în aspectul acestui capăt de învinuire.

Totodată, după mine, este divergentă și soluția instanței de a respinge recursul în anulare al avocatei Mazur S. în numele lui Bulgac V., pe motiv că este declarat repetat, deci menținându-se irevocabilitatea hotărârilor precedente, dar totuși acestea fiind casate, inclusiv decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 19 aprilie 2018, prin care a fost declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, recursului în anulare inițial al apărării.

3. Astfel, recursul în anulare de pe rol, declarat de către avocatul Frecăuțanu I. în numele condamnatului Gligor A., urma a fi judecat în raport cu hotărârile judecătorești irevocabile în partea privind numai acest condamnat și doar în raport cu neconstituționalitatea calificativului „*daune în proporții considerabile intereselor publice*” din art. 328 Cod penal.

Judecătorul Iurie Diaconu